

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60626

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Vol. LXXVII Kaina 25 c.

PENKTADIENIS — FRIDAY, SPALIS — OCTOBER 7, 1983

Nr. 199

LKB Kronika Nr. 59

Laisvai mąstyti gražu,

BET DAR GRAŽIAU MĄSTYTI TEISINGAI

(Tęsinys)

Visiems turbūt žinomas pasaulinio mąsto mokslininko žydo Alberto Einšteino pasisakymas: „Aš niekad nesidomėjau Bažnyčia, bet dabar jaučiu jai didelę pagarbą ir palankumą, nes tik viena Bažnyčia turi drąsos ir ištvermės ginti tiesą ir žmogaus laisvę. Būdamas laisvės mylėtojas, maniau, kad, Hitleriui paėmus valdžią Vokietijoje, bent universitetai gins laisvę, nes jie juk yra tiesos skleidėjai. Bet universitetai tylėjo. Tada maniau, kad laisvę gins laikraščių redaktoriai, kurie dažnai rašydavo gėringus straipsnius už laisvę, tačiau po kelių savačių ir jie nutilo. Tikrai Bažnyčia visą laiką stovėjo skersai keliui Hitleriui, norinčiam užgniaužti tiesą ir sunaikinti laisvę“. Panašiai dabar yra ir Lietuvoje. Prieš visomis priemonėmis skleidžiamą melą daugiausia kovoja kunigai.

Tiems, kurie juos laiko išsišokėliais, ekstremistais, reikėtų prisiminti tai, kad ne jie vieni ir tai ne pirmi. Savo laiku žemaičių vyskupas M. Valančius, kai Rusijos caras norėjo paskandinti Lietuvą degtinėje, kūrė blaivybės draugijas, o valdžiai uždrau-

dus, net išleido kunigams raštą, ragindamas nepaklusti tokiems draudimams, už tai daug nemalonumų susilaukė iš gubernatoriaus. Poeto Baranauko jaunystės draugas kun. K. Kairys už tai, kad, neatsiklausęs valdžios, pašventino naujus gimnazijos rūmus, buvo ištremtas; Rusijos rytus, kur ir mirė, būdamas vos 29 metų amžiaus. Kun. M. Krupavičius už du memorandumus, protestuojant prieš okupantų kėslus ir nehumaniską elgesį su žmonėmis, taip pat nešė nelaisvės grandines. Kunigas A. Lipniūnas baigė savo gyvenimą Stuthofio lageryje už tai, kad Vilniuje Šv. Jono bažnyčioje kalbėjo apie okupantus, kurie nori nupirkti jaunimą tabaku ir degtine. Hitlerio laikais buvo sunaikinta apie 4,000 kunigų, kurie nebuvo abejingi melui. Visais laikais, pačiais tamsiausiais, kunigo ranka nešė tiesos žibintą vargo broliams — tai kunigo pašaukimas. Kitiems svyruojant, jis turi būti tvirtas; kai kiti tyli, jam reikia kalbėti; kai kiti nuolaidžiauja, jis turi priešintis; kai kiti apsiliečia, jie privalo, sujungę savo kančią su Viešpaties atperkamąja kančia, maldauti už tautą.

(Bus daugiau)

Pasaulis sveikina Nobelio laureatą

Varšuva. — Lenkijos vyriausybė, nepatenkinta, kad Lech Walesai buvo paskirta Nobelio Taikos premija, paskelbė apie tai po šešių valandų, kai lenkai jau žinojo apie Walesos pagerbimą iš užsienio radijo. Televizijos komentatoriaus pasakė, kad tai „politinis mostas“, siekias pabloginti tarptautinius ryšius su Lenkija.

Norvegijos Nobelio komitetas, kuris paskyrė premiją, susideda iš Norvegijos parlamento išrinktų narių. Pirmininkas Egil Aarvik, buvęs žurnalistas. Jo padėjėjas — kitas žurnalistas Gidske Anderson. Kiti trys: ūkininkas T. Haugland, filmų cenzorius E. Germeten ir teisių profesorius F. Sejersted.

Komiteto sprendime sakoma, kad Walesa asmeninėmis aukomis siekė garantuoti darbininkams teisę sudaryti savo organizaciją. Ta teisė yra Jungtinių Tautų minima kaip universalinė teisė. Walesa siekė išspręsti savo šalies problemas derybomis, be smurto, siekė dialogo su šalies vyriausybe. Komitetas dažnai skyrė premijas pabrėždamas, kad kampanija už žmogaus teises yra ir kampanija už taiką.

Kandidatus Taikos premijai nominuoja parlamentų nariai, buvęs Nobelio laureatas, mokslininkai ir patys Taikos premijos komiteto nariai. Šiais metais kandidatų buvo 72, jų tarpe JAV diplomatas Philip Habib, nacių karo nusikaltėlių medžiotojas Simon Wiesenthal ir kt.

Walesa gavo daug sveikinių iš viso pasaulio. Prezidentas Reaganas ragino lenkų vyriausybę užbaigti persekioji-

mus ir gyvė premijos paskyrimą Walesai. Tai laimėjimas, kurį žmogaus dvasia iškelia, pergalė prieš tuos, kurie stengiasi ją palaužti, pasakė prezidentas.

Sveikinant Walesai pasiuntė popiežius Jonas Paulius II. Darbininkų unijų vadai Prancūzijoje, Vakarų Vokietijoje, Ispanijoje, Italijoje sveikino Walesą. Amerikos darbininkų unijų federacijos suvažiavime dalyviai sutiko žinią ilgais plovimais. Ženevoje žinią šiltai priėmė Tarptautinės Darbo Organizacijos centras. Lenkai džiaugiasi visame pasaulyje. Dar nežinia, ar Walesai bus leista vykti į Oslo gruodžio 10 d. atsiimti Taikos medaliu ir 192,000 dol. premijos. Jis pasakė, kad gal į Norvegiją teks važiuoti jo žmonai Danutai. Jis bijo, kad valdžia, išleidusi jį, gali nebeleisti jam sugrįžti.

Taikos komiteto pirmininkas palygino Walesą su kitais dviem Nobelio taikos premijos laureatais: sovietų fiziku Andreju Sacharovu ir amerikiečių civilinių teisių kovotoju Martin Luther Kingu, kurie abu kovojo už žmogaus teises.

Jordano dovana Libano valdžiai

Ammanas. — Jordanas jau baigia paruošti savo 20 tankų, Amerikos gamintų „Sherman M-48“, kurie bus padovanoti naujai Libano armijai. Liepos mėnesį Jordanas atsiuntė 20 panašių tankų, kurie sustiprino naujai perorganizuojamas Libano karines jėgas.

Danutė Walesa šiomis dienomis turi daug telefoninių pasikalbėjimų. Daug kas skambina iš Lenkijos ir iš užsienio sveikindami jos vyrą Lechą Walesą, laimėjusį Nobelio Taikos premiją. Priekyje Walesų dukros: Marija 2 m. ir Anna 4 m.

Nauji teismai ok. Latvijoje

Stokholmas. — „The Christian Science Monitor“ spalio 3 d. spausdina savo korespondento Erik Lettlander žinią iš Latvijos, kur KGB pradėjo griežtesnę persekiojimų bangą prieš latvius nacionalistus. Neseniai persekiojami lietuvių baptistų aktyvistų narius, o dabar išvystyti puolimai prieš pagoniškos Latvijos kultą — Dievurti gerbėjus. Latvijos taikos judėjimo aktyvistas Ints Calitis buvo vienas iš to Dievurti tikėjimo aktyvistų, propaguoju. Rugpjūčio 15 d. jis nuteistas 6 metus kalėti už veiklą prieš valstybę.

Ints Calitis jau buvo žinomas. Jis karto su kitais pabaltiečiais buvo pasirašęs reikalavimą, kad būtų panaikintas, atšauktas Stalino-Hitlerio paktas.

Tą pačią dieną, kai vyko Calicio teismas, KGB Rygoje suėmė teismojo draugą Gunars Astrą. Dar neskelbiama, kuo jis kaltinamas. Jis buvo Calicio teisme liudininkas. Manoma, kad jo areštas liečia tai, ką jis teisme pasakė. Astra jau yra atlikęs 15 metų kalėjimo bausmę nuo 1961 iki 1976 m. Jis buvo nubaustas už priešvalstybinę veiklą, už valstybės (Sovietų Sąjungos) išdavimą.

Latvių išeivių žiniomis, areštas gresia Majai Kadelis. Ji yra aktyvi latvių Dievurti kulto veikėja. Jos brolis gyvena išeivijoje, vadovauja

New Yorko meras sveikina Walesą

Maskva. — Sovietų žinių tarnyba visai ignoravo žinią apie Nobelio Taikos premijos paskyrimą Lenkijos „Solidarumo“ pirmininkui Lech Walesai. Stiprų pareiškimą padarė New Yorko miesto meras Edward Koch. Priminęs, kad jo protėviai kilę iš Lenkijos žydų kolonijos, Koch pasakė: „Walesa nėra tik lenkų herojus. Jis viso pasaulio herojus. Jo pagerbimas turi sukelti sovietų vadų nerimą ir pasipiktinimą lenkų marionetinėje vyriausybėje. Pagerbimas tačiau sukelia nepaprastą džiaugsmą lenkų liaudies širdyse“.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Darbo unijų federacijos AFL-CIO suvažiavimas perrinko vadovybę. Prezidentu lieka Lane Kirkland, sekretoriu — izdininku — Thomas Donahue. Delegatai didele balsų persvara patvirtino vadovybės nutarimą remti ateinančių metų rinkimuose kandidatą į prezidento vietą Walter Mondale.

— Filipinų vyriausybė paskelbė naują piniginių vienetų peso nuvertinimą 21.4 nuos. Už vieną dolerį bus mokama 14 pesų.

— Sovietų pareigūnai privačiai pranešė JAV diplomatams, kad, jei Europos bus atvežta naujų branduolinių raketų, Sovietų Sąjunga nutrauks visas nusiginklavimo derybas.

— Senatas paskyrė spalio 19 d. Martin Luther Kingo dienos klausimui užbaigti. Spalio 18 bus debatai, o spalio 19 — balsavimas. Atstovų Rūmai jau rugpjūčio 2 nutarė skelbti trečiąjį sausio mėn. pirmadienį Kingo nacionalinę šventę. Prezidentas Reaganas paskelbė, kad jis tokį įstatymą tuoj pasirašys.

— Irako viceministeris Taha Ramėdan pasakė, kad Prancūzija pažadėjo duoti Irakui penkis modernius kovos lėktuvus, nežiūrėdama Irano grasinimų uždaryti Persų įlanką naftos laivams.

— Izraelis paskelbė, kad pirmadienį bus paskelbta nauja Izraelio vyriausybė. Manoma, kad premjeras Shamiras pasilaikys ir užsienio reikalų ministerio pareigas.

— Britų Šiaurinės Airijos reikalų ministras James Prior pasakė, kad jis iš pareigų nepasitrauks, nežiūrind kaltinimų dėl kalinių pabėgimo iš labai saugaus Maze kalėjimo.

— Pakistano demokratų partijos vadas kaltina karinę vyriausybę politinių kalinių mušimu ir kankinimu. Vyriausybė kaltinimus paneigė.

— Karinė Turkijos vyriausybė paskelbė sąrašą politinių partijų ir kandidatų, kurie galės dalyvauti lapkričio 6 d. demokratiniuose rinkimuose.

Filipinai sveikina prezidentą Reaganą

Manila. — Filipinuose labai reta demonstracija, kurioje dalyvavo apie 20,000 žmonių, sveikino ir gyrė JAV prezidentą Reaganą už tai, kad jis atsisakė vykti į Filipinus. Tarp demonstracijos transparentų matėsi užrašai: „Ponas Reaganai, mes mylime tavo atsidavimą demokratijos principams“, „Bazės gali pasilikti, Marcos turi pasitraukti“.

Libanas gali atšaukti sutartį

Beirutas. — Libano vyriausybė pareiškė, kad ji gali atšaukti gegužės 17 susitarimą su Izraeliu, jei tai padėtų atnešti Libanui taiką. Sutartis lietuvių Izraelio kariuomenės atitraukimą, jo sienų saugumą. Libano musulmonai tą sutartį, Sirijos agituojami, pasmerkė. Dabar vyksta derybos dėl Libano ateities vyriausybės. Sutartis su Izraeliu gali būti paaukota.

JAV valstybės sekretorius Shultz padėjo šią sutartį įgyvendinti, todėl jis nepritarė sutarties panaikinimui.

Vokiečių debatai raketų klausimu

Bruselis. — NATO štabas Belgijoje atidžiai stebi nuotakas sąjunginėse valstybėse, ypač Vakarų Vokietijoje. Čia jau prasidėjo „karštasis ruduo“, kuris turės išspręsti ar bus išdėstytos vokiečių žemėje naujos vidutinio nuotolio branduolinės raketos. Taikos judėjimas, kuris kovoja prieš raketų išdėstymą, suskilęs į dvi dalis. Viena reikalauja taikingų protestų prieš branduolinius ginklus. Jų žygis turi prasidėti spalio 22 d. Šalia taikingų „taikos mylėtojų“ atsirado ir karingoji „autonomų“ grupė, kuri ragina imtis smurto veiksmų prieš policiją, prieš valdžios įstaigas ir kariuomenės bazes.

Nato planuotojai pripažįsta, kad raketų išdėstymą ar neišdėstymą nulems įvykiai Vokietijoje. Britai nusivylė iki šiol buvusiomis moterų ir kitų pacifistinių grupių demonstracijomis. Čia nauji ginklai bus įrengti be didelių sunkumų. Panašiai ir Italijoje, kur žmonės mažai domisi vyriausybei priklausančiomis problemomis. Kiek sunkiau bus Olandijoje, kur pasipriešinimas naujiems ginklams turi plačią bazę, apima įvairius gyventojų sluoksnius. Olandijoje nauji ginklai gali atsirasti tik po to, kai visos kitos NATO valstybės priims raketą.

Vokietijoje šis raketų klausimas gali suskaldyti socialdemokratų partiją. Buvęs kancleris Helmut Schmidt sugebėjo išlaikyti partijos vienybę grasindamas pasitraukti. Jo įpėdinis Hans Jochen Vogel irgi palaiko pragmatiską socialistų liniją: išdėstyti naujas raketas, jei sovietai nenusileis, nesulaukus derybose sumažinti savo raketų skaičiaus. Tačiau veteranas partijos vadas Willy

Brandt susidėjo su kairiuoju socialistų sparnu, kuris naujų raketų nenori jokiomis sąlygomis. Neseniai pravestas gyventojų apklausinėjimas parodė, kad 60 nuos. vokiečių sutiktų priimti raketas, jei sovietai neišveš savo turimų raketų.

Vokiečių nuotakoms įtakos padarė sovietų elgesys su Korėjos kėleiviniu lėktuvu. Paveikė ir prezidento Reagano parodytas nuosaikumas, nuolaidumas, lankstumas Ženevos derybose.

Socialistams atsidūrus opozicijoje, kairysis sparnas igavo daugiau įtakos. Daug regioninių socialistų suvažiavimų priėmė rezoliucijas, pasmerkiančias vyriausybę už naujų raketų planus. Kairieji socialistai nelaukia, kaip baigsis Ženevos derybos.

Socialistų skilimas raketų atžvilgiu pasirodė ir Darbo Unijų Federacijoje. Kairieji darbininkų vadai siūlė spalio 22 d. paremti raketų prieš demonstracijas, paskelbiant 5 minučių streiką, darbų nutraukimą. Federacijos vadovybė atmetė šį planą, ir streiko nebus. Vokietijos vyriausybė, krikščionių demokratų rankose, pasirengusi priimti naujas raketas. Iniciatyvą dėl tų raketų šiuo metu turi jų šalininkai, o opozicija tuo tarpu veda triukšmingus debatus, kurie ją skaldo.

Vakarų Vokietijos prezidento vizitas

Washingtonas. — Amerikos vokiečių organizacijos mini 300 metų sukaktį nuo pirmųjų vokiečių emigracijos į Ameriką. Šia proga Amerikoje lankosi Vakarų Vokietijos prezidentas Karl Carstens. Trečiądienį jis pasakė kalbą Jungtiniame Kongreso posėdyje. Jis pabrėžė, kad vokiečiai mieliai priima Amerikos kariuomenės dalinius savo teritorijoje ir mieliai prisideda prie bendros Vakarų pasaulio gynybos. Jis atmetė siūlymus nusiginkluoti, sakdamas, kad gerų intencijų neužtenka taikai išlaikyti.

Britų darbiečiai už nusiginklavimą

Brightonas. — Britanijos darbo partijos suvažiavimas didele balsų persvara pasisakė už vienašališką nusiginklavimą ir nutarė panaikinti Britanijos atominių ginklų arsenalą, nutarė uždaryti JAV karines bazes Britanijoje. Rezoliucijos autorius Ronald Todd kaltino dabartinę konservatorių vyriausybę, kad ji pavertė britų salas „Amerikos lėktuvnešiu“.

Prieš rezoliuciją kovojo buvęs darbiečių premjeras James Callaghan, pasakęs po balsavimo: „Jūs tik ką praradote milijonus balsų“.

KALENDORIUS

Spalio 7 d.: Augustas, Laurencija, Butrimas, Eivenė.

Spalio 8 d.: Simeonas, Reparata, Daugas, Galva.

Saulė teka 6:52, leidžiasi 6:24.

ORAS

Saulėta, temperatūra diena 70 l., naktį 50 l.

Mirė kard. Cooke

Po ilgos ir sunkios ligos vakar mirė New Yorko arkivyskupas kardinolas Terence Cooke. Jis buvo gimęs 1921 kovo 1 d. New Yorke. Kunigu įšventintas 1945 gruodžio 1. Pagalbinis New Yorko vyskupu ir titulinis Summa vyskupu tapo 1965 gruodžio 13. Nuo 1968 kovo 2 d. tapo New Yorko arkivyskupu. Buvo JAV karinių jėgų vikaras. Kardinolu paskirtas 1969 balandžio 30. Buvo Oriento bažnyčių kongregacijos narys.

— Čado diplomatas New Yorke pasiskundė, kad valstybė tokia neturtinga, jog diplomatai neturi už ką pirkti maistą ar sumokėti nuomas.

SPORTO APŽVALGA

Sachmatai

DR. V. PALČIAUSKAS PIRMAUJA

Pasaulio X-tose susirašinėjimo pirmenybėse, prasidėjusio prieš ketverius metus, pirmąją dr. Vytautas Palčiauskas, kuriam lieka užbaigti paskutinį savo žaidimą. Lygiosios jo baigė su sovietų Savanevu užtikrinęs jam pirmą vietą, o pralaimėjimas suteiktų Savanevui progą pasivyti, kurio atveju Sonneborn — Bergerio sistema būtų nustatytas laimėtojas. Dr. V. Palčiauskas tikisi iškovoti lygybą. Lig šiol jis be pralaimėjimo laimėjęs aštuonis ir baigęs šešias lygybomis.

Visi susitikimai tarp šešiolikos varžovų vyko iš karto. Pradžioje dr. Palčiauskas iškovojo vieną laimėjimą ir tris lygybą. Savo namuose Fullerstone, Cal., jis papasakojo, kokia tada buvo jo savijauta. „Buvau nusivylęs. Viename žaidime smarkiai puoliau, tačiau po ilgos kombinacijos pasirodė, kad mano oponentas gali išsigaubti. Prieš dešimt eismų, prieš daug kombinacijų, jis to neprašė ir aš to neprašiau“.

Tačiau šachmatų psichologijos supratimas padėjo dr. Palčiauskui įveikti pranašiausias savo varžovus. Jis išnaudojo buvusio pasaulio meistro Estrino meilę taktikai. „Vieno metu Estrinas turėjo pasirinkti, ar rizikingai pulti, ar priimti truputį prastesnę padėtį. Jis pasirinko pulti ir netrukus pralaimėjo. Prieš belgą Bojį, atsidavęs jam, jis laimėjo pasirinkdamas kuklų variantą, kurį žinojau geriau, ir kuris jam nepatiko, nors nebūti-

nai geriausia“. Prakišęs persvarą argentiniečiui Mahanai, jis drąsiai ir sėkmingai ryžosi laimėti, nors kitas būtų siekęs lygybę.

Tebevykstančiame žaidime dr. Palčiauskas smarkiai susigrūmė su Savanevu pačiame atidaryme. Gindamas su juo dais prieš ispanišką partiją, dr. V. Palčiauskas pasinaudojo Rubensteinio kadaise pamėgtą variantą, kurio „lig šiol dar nesu pralošęs“. Paaukodamas žirgą už du pėstinikus, jis karaliene ir dviem rikiomis nuvarė Savanevo karalių ir karalienės sparną. Dr. V. V. Palčiauskui besirušiant prastumti savo pėstinikus, Savanevas gudriai pasiūlė karalienės mainyti. Dr. V. Palčiauskas priėmė pasiūlymą ir, pasinaudodamas Savanevo figūrų neveiklumu, vos neįsigijo po praeinančius pėstinikus, tačiau Savanevas sušpejo vieną pėstiniką nukirsti. Subtiliais bokšto manevrais dr. Palčiauskas laimėjo laiko, kurio jis atvedė karalių ir paruošė kelią pėstinikui. Nors Savanevas džiaugiasi materialine persvara, dr. Palčiauskas įsitikinęs, kad jo pėstininko grasinimas pasiekti gulstinę ir tapti karaliene tiek suvaržo Savanevo figūras, kad žaidimas baigsis lygybomis. Tokia pasekmė dr. V. Palčiauskas taptų dabartiniu pasaulio meistru susirašinėjant ir pirmas pasaulio meistras lietuvių šachmatininkų tarpe. Žaidimas gali dar užtrukti, kadangi, dėl pašto lėtumo, ėjimai apsimainoma tik kartą per mėnesį.

Andrius Kulikauskas

Pasigėrėtinai Brazilijos šūvis „Lituanicos“ jaunučių pratybose šaudyti į vartus.

Nuotr. F. Lukausko

„Juice“. Net komandos „Coach“, vienoj rankoj laikydamos puoduką gaivinančio skystimo, kita susirūpinęs krapšto pakaušį, nebežinodamas kurį žaidėją ir kaip pakeisti. Komanda sukruto ir koncentruotais antpuoliais užpuola, apšaudo „Slovaks“ vartus. Seka gražūs ir sturūs H. Jeningo ir J. Kearny šūviai į „Slovaks“ vartus. Pastarojo šūvis atsiduria tinkle — 3:2. Antpuoliai tęsiasi: svečiai ginasi kojomis ir rankomis. Už tai vienuolikos metrų bauda, kurią H. Jenigas užtikrintai išnaudojo, ir 4:2. Komandos garbė sugrąžinta. Žiūrovai liūvišiai burnoje ir pradėjo vieną kitą žaidėją net garbinti. Šį kartą laimėti rungtynes užteko paskutiniųjų 12 žaidimo minučių. Prieš kitą komandą to neužteko. Likusias trejas rungtynes teks žaisti prieš nepaliginamai stipresnes komandas. Ypatingai sunkios rungtynės laukia spalio 16 d. prieš pirmąją Wilmette komandą, kuri dar nėra pralaimėjusi nė vieno taško.

Rezervas sužaidė lygiom 2:2. Pavasario rate buvo pralaimėję net 7:1. Matyt rezervistai ruošiasi didžiajam „mūšiiui“ prieš veteranus spalio 22 d.

Radaras II.

SAVAITGALIO RUNGTYNĖS

Šį seštadienį jaunikių komanda žais 1 val. p. prieš „United Serbs“. Veteranai žais 5 val. prieš graikų „Falcons“. Vyrų komandų rungtynių šį sekmadienį nebus.

Futbolas svetur

IŠ KVALIFIKACINIŲ VARŽYBŲ

Europos kraštų kvalifikacinėse varžybose antroje grupėje Portugalija lengvai įveikė Suomiją net 5:0. Čia kraštai susiskirsto šiuo metu taip: SSSR, Portugalija, Lenkija ir Suomija. Trečioje grupėje Anglija netikėtai Wembley stadione Londone pralaimi Danijai 0:1 prie maždaug 80,000 žiūrovų, kurių tarpe buvo net 15,000 danų. Danams daug pat

dėjo vokiečių lygose žaidžia danai. Vienintelį įvartį įkrito danas Simonsen pirmam puslaikyje iš vienuolikos metrų baudos. Baudą danai gavo dėl baudos aikštelėje anglo paliesto ranka kamuolio. Taip anglams pasunkėjo galimybė šiuo metu kvalifikuotis. Čia dabar kraštai išsirikiuoja: Danija, Anglija, Graikija, Vengrija ir Luxemburgas. Ketvirtą grupę Norvegija sužaidžia su pirmąja Wales (Valija) 0:0. Didžiausią galimybę rungtynėms laimėti turėjo britas James, kuris paskutinėje žaidimo minutėje pateikė su kamuoliu į vartų viršų. Čia kraštai šiuo metu rikiuojasi: Wales (Valija), Norvegija, Jugoslavija ir Bulgarija. Penktoje grupėje Švedija laimėjo prieš Čekoslovakiją, (1976 m. Europos futbolo meisteryje), 1:0. Švedai dar turi galimybę kvalifikuotis, jei spalio 16 d. įveiks Pasaulio futbolo meistrų Italiją, kuri šioje penktoje grupėje užima net ketvirtą vietą. Čia kraštai šiuo metu susiskirsto taip: Rumunija, Švedija, Čekoslovakija, Italija ir Kipras.

Seštoje grupėje Belfast, prie 25,000 žiūrovų, Š. Airija įveikė pirmąją Austriją net 3:1, tuo būdu duodama daugiau vilčių kvalifikuotis ir V. Vokietijai, dabartiniam Europos futbolo meistriui. Vokiečiai be kitų rungtynių dar turės antrą kartą žaisti prieš šiuo metu pirmąją Austriją (pirmosios rungtynės laimėjo 0:0). V. Vokietija taip pat dar turės žaisti antrą kartą ir prieš Š. Airiją, prieš kurią pirmą kartą buvo pralaimėta. Š. Airijos laimėjimas prieš Austriją, kaip vokiečių spauda rašė, buvo balzamas vokiečių vadovo trenerio I. Derwall žaidžoms. Manoma, kad šioje seštoje grupėje galėtų kvalifikuotis pagal dabartinę padėtį net visos pirmosios trys valstybės. Bet taip pat prileidžiama, kad ir Prancūzija baiginiui ratui iš šios šeštos grupės galės vykdyti tik ta krašto rinktinę, kuri turės geresnį įvartų santykį. Kaip iš tikrųjų įvyks, parodys netolima ateitis. Šioje grupėje kraštai išsidėsto taip: Austrija, Š. Airija, V. Vokietija, Turkija ir Albanija. Septintoje grupėje Islandija pralaimi Airijai 0:3. Šioje grupėje šiuo metu kraštai pasiskirsto: Ispanija, Olandija, Airija, Islandija ir Malta.

Kvalifikuotis gali tik grupių pirmos vietas. Pietų Amerikos kraštų rinktinės varžybose dėl P. Amerikos taurės pirmoje grupėje Venezuela sužaidžia su Chile 0:0. Čia kraštai pasiskirsto taip: Urugvajus, Chile ir Venezuela. Draugiškose tarpvalstybinėse rungtynėse Belgija sužaidžia su Olandija 1:1 ir Škotija įveikė Urugvajų 2:0.

V. Kriksčianas

MINIMAS A. A. P. VAITONIS

Mano artimo miesto dienraščiui „Mannheimer Morgen“ šachmatų sk. vedėjui pasiūliau mūsų meistro a. a. P. Vaitonio mirties pranešimą, kartu įdėdamas kiek svarbesnių laimėjimų Kanadoje.

To sk. red. dr. Werner Lauterbach ne tik plačiai paminėjo velionio laimėjimus, bet taip pat įdėjo 1936 m. Miuncheno šachmatų olimpiadoje žaistą partiją prieš Latvijos atstovą Feigina bei Islandijos Thorvaldsoną, pažymėdamas, kad pastaroji buvo „flatte“ — apskritai laimėta. Šachmatų vedėjas, įdėdamas šias partijas, taip pat pažymėjo, kad Lietuva prieš Islandiją laimėjo 4,5:3,5, o su Latvija sulošė lygybomis — 4:4.

IŠ LIETUVOS PADANGĖS

Krepšinio sezonui visos aukščiausios lygos komandos jau smarkiai ruošiasi. Jų Lietuva šiais metais turi net keturias: Kauno „Žalgiris“ ir Vilniaus „Statyba“ vyrų klaseje, o moterų Vilniaus „Kibirkštis“ ir Kauno „Politechnika“. „Žalgiris“ ir „Statyba“ dalyvavo turnyre Klaipėdoje. Pirmą vietą iškovojo „Žalgiris“, o kovoti reikėjo, nes visus priešininkus įveikė vos kelių taškų skirtumu: prieš Rygos ASK 79-77, prieš Leningradą 92-86 ir „Statybą“ 95-92. „Statyba“ laimėjo tik prieš Leningradą ir liko paskutinėje vietoje.

Tradiciniame Kauno turnyre „Žalgiris“ laimėjęs pirmą vietą. Jis laimėjęs suomius 113-74, Taškentą 101-92, Maskvos „Dinamo“ 111-97 ir „Statybą“ 106-81. „Statyba“ šį kartą sukovijo puikiai ir nugalėjusi Maskvą 95-91, Taškentą 105-98 ir suomius, užėmė antrą vietą.

Futbolo pirmenybėse Vilniaus „Žalgiris“ pralaimi Dnepropetrovskui 3-1, bet Vilniaus stadione pasiekia įspūdingą pergalę prieš Kishiniovą net 5-0. Šis laimėjimas „Žalgirį“ iš 9-tos vietos pakelia į 7-tą.

Pirmoje lygoje Klaipėdos „Atlantas“ su Liepoja baigia 1-1, pralaimi Leningradui 1-0 ir laimėjęs Taliną 3-2. Laikosi 6-je vietoje. Lietuvos futbolo pirmenybėse šiuo metu pirmąją Kauno „Banga“ su 30 taškų. Jai ant kulnų lipa Lietuvos „Pažanga“ su 28 taškais; toliau Šiaulių „Tauras“ su 27 t. ir t.t.

Laimingiausi šiuo metu Lietuvoje yra „Saturno“ futbolininkai. Tai 12-13 m. Panevėžio berniukų komanda, neseniai grįžusi iš Talino, pirmą kartą iš užsienio, lyg iš tolimo žvaigždino ir su pirmą vietą tarptautiniame turnyre. Pirmose rungtynėse jie palūpė Rusiją 2-1, laimėjęs Uzbekiją 2-0, toliau su Talinu

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS — 161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th, and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society. Second class postage paid at Chicago, IL. Postmaster: Send address changes to Draugas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629. Subscription Rates \$50.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$50.00 Foreign countries \$50.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitatimai už gautas prenumeras nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesį, atžymima, iki kada yra užsimokėję.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$50.00	\$30.00	\$20.00
Kanadoje (U. S. A. dol.)	\$50.00	\$30.00	\$20.00
Užsienyje	\$50.00	\$30.00	\$20.00
Kitur — Amerikoje	\$50.00	\$30.00	\$20.00
Savaitinis (Seštad. pried.)	\$30.00	\$19.00	—

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, seštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 — 4:00.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūrą. Nesunaudoję straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamas gavus prašymą.

DR. ROMUALDAS POVLAITIS

DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokai į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

DR. KENNETH J. YERKES

DANTŲ GYDYTOJAS
Pensininkams nuolaida
2436 W. Lithuanian Plaza Court
Chicago, Illinois 60629
Tel. 925-8288
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KYRAS

DANTŲ GYDYTOJAS IR CHIRURGĖ
KŪDIUKŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Val. Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p.p.
Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

DR. JONAS MAŽEIKAS

DANTŲ GYDYTOJAS
4600 W. 103 St. Oak Lawn
Tel. 423-8380
Valandos pagal susitarimą

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533

DR. FRANCIS MAŽEIKAS

DANTŲ GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
o-8, antr. 12-6, penkt. 10-12, 1-6

Namų 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422

DR. ROMAS PETKUS

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis, Pritaiko akinis ir
"Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Juozas Meskauskas ofiso perėmė

T. RAMA, M.D.

DANTŲ GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Tel. 434-1818 ir 476-3344
Res. 852-0889
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.p.p. Tik susitarus

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 popiet ir ketv. 5-7 vak.
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

Ofiso tel. 434-2123, namų 448-6195

DR. V. TUMASONIS

CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
valandos pagal susitarimą

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772

DR. PETRAS ŽLIŪBA

DANTŲ GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt.
2-6; seštadieniais pagal susitarimą

Clevelando aerodrome sutinkami Australijos lietuvių sportininkai. Iš k. J. Dambrauskas, A.

Laukaitis — Australijos liet. sportininkų išvykos vadovas, P. Mikalauskas, V. Plekaitis ir kiti.

Iraną gražina į barbarizmą ŠIŲTŲ SIAUTĖJIMAS

Kai 1978-79 metų sąvartojė Irane griuvo "imperialistų taras", "krūvinio šacho" režimas, daugelis ne tik krašto gyventojų, bet ir vakarietių stebėtojų džiugavo, kad nuo dabar Irano valstybės reikalus pagaliau spręsią "patys irančiai". Neaišku kuriam laikui tebuvo tik viena: kas tie "patys irančiai" — ar Irano komunistų partija, ar iš tremties grįžusio ajatolo Ruhola Chomeini vadovaujami šiitai (musulmonų sekta)? Po gan ilgai užtrukusios surišės, istorija visgi davė nedvejojamą atsakymą: kompartija, nors iš karto tikėjusi iš šacho nuvertimo pasipelnę, buvo nuvaryta į pogrindį (kartu su visa kita opozicija), o viešumoje įsivertino visagale šiitų dvasininkų (jeigu norite, "klerikų") valdžia. Tuo pačiu išryškėjo ir kitas nebegincytinas faktas: Irano valstybė šiandien tiek pat priklauso Irano liaudžiai, kiek Rusijos — rusų; o žiaurumas ajatolų teokratija ko gero pranoksta net Lenino stambeldžių diktatūrą (nekalbant jau apie "krūvinio šacho").

"Jūs galvotumėt, kad po dvidešimties metų darbo dokumentuojant pasaulieje vykstančius žmogaus teisių pažeidimus, mūsų jau niekas nebegali nustebinti", sako Amnesty International JAV filialo pirmininkė Ann Blyberg.

"Tačiau pastaruoju metu ateinančiųjų pranešimai apie barbariškumą ir mirties režimą Irane yra sukrėtę net visko girdejusius AI tyrinėtojus. Šioje prislėgtoje šalyje beveik kiekvienas žmogus gali būti įmestas į kalėjimą be kaltinimo ar teismo, paskui kankinamas, nužudomas ar kalinamas neribotą laiką tokiomis kalėjimo sąlygomis, kurios yra vienos iš pačių baisiausių, kokias tik žinoame".

Ann Blyberg rašo, kad AI yra suregistravusi 5,195 brutalias egzekucijas per paskutinius 4 metus, bet ir ši "minimální skaičių" įeina tik tos, apie kurias yra žinių. "Nenustatytas kiekis kitų irančių žudymų visiškai slapstai ar miršta po kankinimų. Dar kiti paskelbiami mirusiais sumišimo metu — tam, kad nebebūtų apie juos daugiau klausimų".

Už ką žmonės šitaip baudžiami? Viena moteriškė buvo viešai ir žiauriai primušta dėl to, kad drįso nusidaryti lūpas, nors ir prisidengusi veidą skara. Jaunas studentas nuteistas trejiems metams kalėjimo už tai, kad "buvo suvakarietiškes" ir rūkė Winstonio cigaretes". Net prieauglio laukiančios motinos ir vaikai nėra saugūs nuo egzekucijų ant vietos. Anot ajatolo Bilani, "devynių metų mergaitė jau yra laikoma subrendusia. Jos amžius mums nėra kliūtis priimti ją bet kokia bausmė".

Žymia užmušamųjų dalį sudaro tautinių ir religinių mažumų nariai. Sistemingai naikinami kurdai ir turkmenai. Ypač įnirtinga kampanija užvesta prieš Bahai sektą. Tai nenuostabu, nes iš visų Islamo atšakų Bahai tikėjimas galbūt labiausiai nutolęs nuo ortodoksijos.

Bahai bendrija paversta išskirtinio teroro auka dėl to, kad ji yra nemažai persiemusi vakarietiškojo humanizmo idėjomis. Jai priklauso daugelis labiau prasilavusių ir modernėjusių irančių. Sekta yra atsisakiusi ritualo ir hierarchijos ir skelbia visuotinę bičiulystę ir lygybę, o taip pat visų žmonių ir daiktų susitaikinimą vienišinėje Dievo meilėje. Užtat ši — Irane domnuojančiosios islamo sekos — valdžia ir stengiasi Bahai bendruomenės narius beatodairiškiausiomis priemonėmis "atverti" prie tikrojo tikėjimo — arba išnaikinti.

Iš Irano išsprukusi Faran

Ferdowsi pasakoja, kaip valdžios organai susidorojo su jos tėvu, žinomu Bahai sektos veikėju. 1980 m. lapkričio mėn. jis buvo išrinktas į vietinę Teherano miesto Bahai seniūniją. 1981 m. lapkričio 12 d., seniūnamas kartą posėdžiaujant priėmė namuose, juos apsupo Chomeini gvardija ir visus šešis areštavo. Apie tai iš kitų sužinojusi, dukte užsuko į policijos stotį pasiteirauti dėl tėvo. Ginkluotas valdininkas jos paklausė, ar ir ji esanti bahai. Jai atsakius "taip", jis ją vietoje suareštavo.

Mergina buvo nugabenta į kalėjimą ir įmesta į kamerą, kurioje rado tėvą ir jo kolegas. "Toje 60 kvadratinį pėdų celėje mūsų buvo dešimtis, — pasakoja ji. — Langai neturėjo stiklų, o Teherano žiema buvo žvarbi. Kitą dieną prasidėjo finzinas kankinimas. Du ar tris kartus per dieną būdavome aprištomis akimis išvedami tarymuis. Prižiūrėtojas mus pasodindavo ant drėgno, šalto grindinio ir liepdavo ledinė temperatūroje išsėdėti valandų valandas. Pastoviai tarpais vienas jų prie mūsų prislinkdavo ir imdavo rekti: "Visi bahai — pakelti rankas!" Mes visi ir pakeldavome — ir iš karto ant mūsų kaulų spūsdavo guminių lazdu smūgiai. Mes būdavome mušami į veidą, nosį, šonus ir kojas. Ši mušimų ir atkaklių tarymų dieta, kartu su žodiniu tyčijomis ir psichologine tortūra, tęsėsi 10 dienų, kol per kažkokį stebuklą buvau paleista ir atiduota dėdės globai".

"Išleista iš kalėjimo, dėją visas pastangas išlaisvinti tėvą. Bet vienintelis dalykas, kuris būtų galėjęs jam nupirkti gyvybę ir laisvę, buvo išsilaikymas savo tikėjimo, kurį brangino, o to jis nė nemanė daryti. 1982 m. sausio 7 d. mus painformavo draugai, kad mano tėvą kartu su šešiais kolegomis baudžiamasis būrys sušaudė".

"Bet gal tuos, kurie jau mirę, reikia laikyti laimingais", sako minėtoji AI darbuotoja A. Blyberg. "Tas nedaugelis žmonių, kuriems pasiseka iš perpildytų Irano kalėjimų išeiti gyviems, dažnai prastaria, kad jie pirma nusižudytų negu sugrįžtų į tas pragariškas vietas. Iš tų tųkiančių, grūdantų aprištomis akimis į purvinas celes, tik nedaugelis iš viso nutuokia, už ką juos suėmė".

Ajatolų valdžia yra viešai įsakiusi irančiams vienas kitą sektį ir šnipinėti. Užtat pakliūna į kalėjimą dėl niekingiausios priežasties (panašiai kaip Sovietų imperijoje Stalino laikais). Vienas asmuo buvo smarkiai priekultas ir daugelį mėnesių įkalintas vien dėl to, kad sumuštinis pardavinėjo už ketų centų brangiau negu normalioji kaina. Tokių atsitikimų — begalės.

"Kankinimai ir nežmoniškas elgesys yra rutininės procedūros", sako Blyberg. "Pagal oficialius potvarkius, jaunesni kaip 40 m amžiaus vyrai ir moterys gali būti ryškėmis plakami per visą kūną; sulaukę 40 m. ar vyresni tegali būti plakami per pėdas. Ši nepaprastai žiauri praktika žmones dažnai apluošina visam laikui".

Ką ir tai atsako Irano teokratų valdžia? Jos atstovai prie žmogaus teisių komisijos Ženevoje žodžiais, "mūsų liaudies neisiduos kvailinama imperialistinio mito apie žmogaus teises".

Taigi, musulmonų pasaulyje — nieko naujo. (Ironišku supatimu, šių pakraipos musulmonai, siautėjantys virš kitų pakraipų tikinčiųjų galvų Irane, patys yra labiausiai persekiojama ir beteisiskiausia religinė grupė... Libane.)

m. dr.

KOMUNIKACIJOS VYSTIMASIS IR JOS REIKŠMĖ

Žmogaus noras įamžinti savo pėdsakus

P. INDREIKA

Dažnai girdime sakant, kad protas išmintį vedžioja. Šis posakis tikty ir senovės babiloniečiams, kurie, pradėję garbinti protą ir išminties galybę, pradėjo statyti Babelio bokštą. Tada ir jų pastangas įsimašė dievai sumaišydami tarpusavio susižinojimą — kalbą ir pačius bokšto statytojus išaklaidydami po visus kraštus. Babiloniečiai buvo laikomi Njauos palikuonimis, kurie, tvanui praėjus, apsigyveno derlingame Tigro ir Eufrato upių slėnyje ir, pasiekę aukštesnę civilizaciją, pradėjo statyti bokštą, norėdami pasiekti dievų buveinę — dangų. Bet dievai, pajutę pavojų, sumaišė jiems protą ir kalbą. Bokšto statyba suiro, o priešai sugriovė jų įkurtą imperiją ir anot žydų, vergavusių Babilonijoje, nuo tata prasidėjusios skirtingos kalbos.

Garsus Babilono miestas su kabančiais sodais, puikiais imperatorių rūmais buvo netoli nuo dabartinio Irako sostinės Bagdado, iš kurio spinduliuojo civilizacija nuo 3000 iki 500 metų pr. Kr. Kaip spėjama, babiloniečiai jau buvo išradę raštą, kurį jie paliko išdegtose molio plytose, pvz. rastos garsusis Hamurabi kodeksas ir jo įpėdinis Zemeje yra imperatoriaus Humurabi.

Zinoma, mokslininkai nesutinka su Babelio bokšto legendos nurodymais, kad kalbos atsirado suirus bokšto statybai. Tačiau tai vienas filologas taip pat nurodo, kada žmogus išmoko ištarti pirmąjį žodį, ir kaip atsirado kalba, kuri yra garsinė žmogaus priemonė išreikšti mintis ir jas perduoti klausytojui. Atrodo, kad žodžio kelias raštu pavidalu buvo gana ilgas ir truko bent 3000 metų.

Išradus raštą prasidėjo rašytinės istorijos periodas. Rašto atsiradimas siejamas su religija, nes jis pirmiausia buvo pradėtas naudoti šventyklose ir tarnavo beveik išimtinai dvasininkų reikalsams. Lietuviai iki krikščio savo rašto neturėjo. Tik priėmus krikščionybę maldų užrašymų rašmenys buvo paskolinti iš lotynų, lenkų ir vokiečių kalbų. Tai matome iš M. Mažvydo pirmosios lietuviškos knygos panaudotų raidžių.

Romėnai jau 59 m. pr. Kr. puikiai mckėjo savo mintis išreikšti raštu, nes tais metais pasirodė laikraščio pirmtakas "Acta Diurna", kur buvo skelbiami miesto gyventojų

jams įvairūs potvarkiai ir net žymesni dienos įvykiai.

Sugriovus germanams Romos imperiją maždaug 400 m. po Kr. prasidėjo viduramžiai, kurie tęsėsi apie tūkstantį metų. Rašto išstbulinime ir tarpusavio susižinojime svarbiausią vaidmenį suvaidino krikščionybė. Vieniulyuose buvo perrašinėjami senovės autorių kūriniai, kuriami nauji veikalai daugiausia religinės temomis ir jie plačiai buvo paskleisti didikų dvaruose.

Apie 1400 prasidėjo renesanso laikotarpis, nusitęsęs iki 1600 m., kuriame iškilo mokslo evoliucija, išsiskleidė menas, literatūra ir Johann Gutenberg (1400 — 1468) išrado spausdinimo mašiną, perdirbdamas seną vynuogių presą. Sakoma, kad spausdinamos mašinos atradimą paskatino kortos, nes anuose laikuose jos buvo labai pageidaujamos. Kortų iliustravimui vokiečių meistrai varinėse plokštėse išraižydavo karalių, karalienių, žmonių paukščių atvaizdus. Su tokiomis kortomis keliaujančieji čigonai išbūdavo visokiausias pranašystes, susidarydami sau lengvą pragyvenimo šaltinį. Bet kortas mėgo ir Kryžiaus karų riteriai ruošdamiesi į žygi, jas atnešė kryžiuočiai ir į Lietuvą. Todėl nenuostabu, kad Varėnoje buvo įkurtas kortų fabrikas ir nepriklausomybės laikais kortų spausdinimas buvo valdžios monopolis.

J. Gutenbergo atspausdinta pirmoji knyga — Biblija, kurią žmonės skaitydami ne viską suprato. Kilę įvairūs komentarai privėdė prie reformacijos. Jai įsisiūbavus, jos bangos atnešė ir lietuviams pirmąją spaudintą knygą. Ją paruošė Martynas Mažvydas, Ragainės evangelikų kun. 1547 m. vardu "Catechismus prasti Szadei, Maksals skaitima rachta yr giesmes del krikscianistes bei del berniui iaunu nauiey sugulditas".

Prasidėjus knygų spausdinimui pasidarė lengva pasikeisti mintimis ir idėjomis. Todėl knygas tektų laikyti pirmosiomis masinės komunikacijos priemonėmis. Šiandien civilizotas pasaulis be masinės komunikacijos negalėtų išsiversti, jeigu nebūtų laikraščių, TV, radio, telefono ir kitų priemonių. Laikrodas mus

pažadintų, bet reikėtų bėgti į lauką patikrinti, koks šiandien yra oras, koks bus rytoj, mums radio pranešėjas pasako net kelioms dienoms. Laikraščiai aprašo smulkmenas apie Sovietų Sąjungos pietinės Korėjos keliųvieto lėktuvo numušimą, o TV parodo net tragedijos vaizdus. Besiklausant žinių, atrodo, kad pasaulis sumažėjo tik geros komunikacijos dėka.

Už tai mes turėtume būti dėkingi Samuel F. B. Morse (1791 — 1872), kuris keliaudamas laivu Sally iš Paryžiaus 1832 m. sugalvojo elektromagnetinio telegrafo eskizą, sudarė raštų ir brūkšnių abėcėlę ir, grįžęs į Washingtoną, po didelių pastangų pravedė telegrafą raštų ir brūkšnių abėcėlę ir, Baltimorės. Pravesta linija jis 1844 m. pasiuntė pirmą telegramą, kurios tekstą sudarė tik keturi žodžiai: What hath God wrought. Tai buvo istorinė diena, atvėrusi plačią duris telegrafo ryšiams ir jo nepaprastai dideliu pasiekimui. Kitas Amerikos mokslininkas Aleksandras Bell 1876 Philadelphiaje surodo žemės ūkio parodoje pademonstravo telefoną, kaip galima perduoti gyny žmogaus žodį vielioms. Šiandien gyvo žodžio trumpoms distancijoms nebereikalingos vielos. Todėl nuo Hamurabi kodekso žmogus masinėje komunikacijoje pažengė gana toli.

Ir 1840 m. buvo atlikti pirmieji bandymai nutiesti transatlantinį kabelį. Deja, bandymas nepavyko, nes kabelis nebuvo tinkamai izoliuotas. Nutiesimu susidomėjo Amerikos prekybininkas Cyrus W. Field ir 1856 m. pasiryžo jį nutiesti Atlanto vandenyno dugnu iš Newfoundlando į Airiją. Nepasisekus šiam bandymui, jis įsteigė bendrovę, sukaupė daugiau pinigų ir, pasisamdes du anglų karo laivus Niagara ir Agamenon, realizavo savo seną svajonę. Išbandęs nutiestą kabelį, jis pakvietė JAV prezidentą James Buchnan (1791 — 1868) pasveikinti telegrama Anglijos karalienę Viktoriją. Telegrama karalienę pasiekė tik po geros valandos. Tačiau karalienė turėjo kankinys jos laukti, išlaikydama anglišką šaltumą ir parodydama savo sugebėjimus santykiuoti su JAV prezidentu. C. W. Field atlikus kai kuriuos kabelio patobulinimus pavyko perduoti per transatlantinį kabelį švarų žmogaus balsą. Dabar kabeliu galima per minutę

perduoti 4,200 žodžių, kurie trumpu laiku nugalai 6,400 km atstumą. Tai vėl nepaprastas žmogaus laimėjimas masinės komunikacijos srityje. Jos reikšmė tegalėtųmė suprasti, prisiminę 1812 m. į Rusiją žygi Napoleono, kuris prarado savo armijas vien dėl to, kad nebuvo tinkamos komunikacijos, kurią karo mokslai laiko pagrindiniu mūšio laimėjimo veiksniumi.

Mylejau ir aš ją. Ne vien todėl, kad ji rūpestingai ir su dideliu pasiuntimtu atlikdavo savo pareigas, bet ir dėl to, kad turėjo nuostabius gabumus laiku pagauti ligos pasikeitimus ir nedelsiant pakviesti gydytoją. Savo rezidentams nuolatos primindavau: "Ši gailiatinga sesutė turi labai gerą reputaciją. Be būtinio reikalo gydytojo niekadoms nekviečia. Todėl, jeigu kurį iš jūsų pašaunks, nelaukit elevatoriaus. Nedelsiant bėkit laiptais aukštyn. Atsiminkit, kad jos sprendimas beveik šimtu procentų yra teisingas". Žinoma, vėliau jie patys įsitikindavo.

Kasryt, prieš pradėdant vizitavimą, gaudavau iš jos visas informacijas apie ligonius. Ir tik po to juos vizituodavau. "Sesute, — užklausiui ją, "kodėl šįryt pakeitė mūsų rutiną? Nekalbait apie ligonius, bet...". "Daktare, visi ligoniai puikiai jaučiasi. O.K. — dar stipriau patvirtino. "O kodėl manęs nesiteiraujat, koks siurprizas jus laukia?"

Atidžiai pasižiūrėjau į ją ir linktelėjau galvą. "Sesute, sakykit. Klausau. Net ausis įtempusi, klausau". "O, o! Ne taip greit, — papurčiusi tankių juodų garbanų galvutę, atsakė ji. — Prieš tai dar turėsit išpildyti mano vieną sąlygą".

"Sutinku. Kokią? — susidomėjusi užklausiui. "Daktare, jūs turit atsiremti į sieną", atsakė ji. Ir gomuriniu juoku nusikvatojo.

"Sesute, per visą eilę metų man teko iš jūsų patirti visokių visokiųjų pokštų. Tačiau šis yra keisčiausias. Suku, suku sau galvą, bet atspėti kaip negaliu, taip negaliu. O kai dar pagalvoju apie man keliamą sąlygą, tai ne tik visiškai nesuigaudau, bet ir absoliučiai pasimetu".

LKMA SUVAŽIAVIMO DARBU LEIDIMAS

Lietuvoje įkurtoji Lietuvių Katalikų Mokslo akademija leido suvažiavimų darbus. Iš eivijoje atkurtoji akademija taip pat leido ir leidžia suvažiavimų darbus. Jų išeivijoje išėjo šeši tomai, puikiai sudagauti, kelia pasididžiavimą, kad mes, lietuviai, galime tokius dalykus padaryti.

Suvažiavimuose ne visi gali dalyvauti. Vienus sutrukdė pareigos (įvairių sričių pareigūnus), kitus kelionės išlaidos (mažiau uždirbantys), senesnius sveikatos sušlubavimai bei nuotoliai. Nebuvusiems suvažiavimuose suvažiavimų darbų leidiniai davė galimybę susipažinti su mūsų paskaitininkų studijuojamais ir keliamais klausimais. Ir namie likęs žmogus jautėsi turįs ryšį su paskaitininkais, su intelektualais. Net ir buvusiam suvažiavime naudinga perskaityti leidinį, nes prelegentai, atiduodami paskaitas spausdinti, dažnai dar jas peržiūri ir papildo. Taigi ir buvęs suvažiavime dar gali gauti šį bei tą nauja.

Tačiau LKMA suvažiavimų darbų leidimas paskutiniiais laikais labai sulėtėjo. IX suvažiavimo darbai (IX tomas) išėjo po devynių metų po buvusio suvažiavimo. Per tiek metų tas suvažiavimas jau pasidarė neaktualus, nes po jo įvykę suvažiavimai nuo minėto suvažiavimo nukreipė dėmesį. Tuo atžvilgiu šis IX tomas yra "senstelėjęs". Jau laukiam naujesnių tyrinėjimų duomenų. LKMA centro valdyba užsiėmė plačia knygų leidyba. Suvažiavimų darbų redaktorius džiaugiasi, kad šiame laikotarpyje išleido 15 knygų. Tas labai puiku. Tačiau labai blogai, kad suvažiavimo darbai dėl tos priežasties negalėjo laiku išeiti ir lankyti savo narių ir prenumeratorių. Tas jau netvarkoje. Taip neturėtų būti. Seniau, jei ir truputį vėluodavosi leidiny, gaudavome paskaityti kai kurias paskaitas periodinėje spaudoje. Dabar, kai centro valdybos pirmininkas uždraudė duoti paskaitas spausdinti periodinei spaudai, nebuvę suvažiavimų

vime jokių paskaitų nebegalime gauti perskaityti. Tai yra liūdna padėtis. Jei ir toliau tokiu tempu bus leidžiamas leidiny, tai paskutinio (XII) suvažiavimo darbus gausime atspausdintus tik po 27 metų. Didelė dalis tų asmenų, kurie būtų mielai tą leidinį skaity, jau bus iškeliaję į kitą pasaulį, o jaunesniesiems, kurie tada bus jau žilsterėję, nebus aktualūs. Taip ta reikalau tvarkyti negalima. Reikia spartesnio tempo. Čia ji ir norima pasilyti.

Iš IX suvažiavimo darbų tomo redaktoriaus prakalbos matyti, kad centro valdybai yra lengviau sumedžioti piniginių studijuojamais, negu suvažiavimo darbus. Norint tą darbą pagreitinoti ir centro valdybai palengvinti, siūlome suvažiavimo darbus pavesti išleisti tam židiniui, kuris suvažiavimą rengė. Šiuo būdu duodami paskaitas spausdinti, dažnai dar jas peržiūri ir papildo. Taigi ir buvęs suvažiavime dar gali gauti šį bei tą nauja.

Tačiau LKMA suvažiavimų darbų leidimas paskutiniiais laikais labai sulėtėjo. IX suvažiavimo darbai (IX tomas) išėjo po devynių metų po buvusio suvažiavimo. Per tiek metų tas suvažiavimas jau pasidarė neaktualus, nes po jo įvykę suvažiavimai nuo minėto suvažiavimo nukreipė dėmesį. Tuo atžvilgiu šis IX tomas yra "senstelėjęs". Jau laukiam naujesnių tyrinėjimų duomenų. LKMA centro valdyba užsiėmė plačia knygų leidyba. Suvažiavimų darbų redaktorius džiaugiasi, kad šiame laikotarpyje išleido 15 knygų. Tas labai puiku. Tačiau labai blogai, kad suvažiavimo darbai dėl tos priežasties negalėjo laiku išeiti ir lankyti savo narių ir prenumeratorių. Tas jau netvarkoje. Taip neturėtų būti. Seniau, jei ir truputį vėluodavosi leidiny, gaudavome paskaityti kai kurias paskaitas periodinėje spaudoje. Dabar, kai centro valdybos pirmininkas uždraudė duoti paskaitas spausdinti periodinei spaudai, nebuvę suvažiavimų

tę perduoti 4,200 žodžių, kurie trumpu laiku nugalai 6,400 km atstumą. Tai vėl nepaprastas žmogaus laimėjimas masinės komunikacijos srityje. Jos reikšmė tegalėtųmė suprasti, prisiminę 1812 m. į Rusiją žygi Napoleono, kuris prarado savo armijas vien dėl to, kad nebuvo tinkamos komunikacijos, kurią karo mokslai laiko pagrindiniu mūšio laimėjimo veiksniumi.

Vincentas Liulevičius

TEATRAS BE SCENOS

Akademikas P. Slavėnas, dalydamasis su jaunaisiais gyvenimo patyrimu ir prisiminimais, mėgo aiškinti:

— Teatro, o ypač dramos, nelankau. Pats geriausias teatras be scenos — tai gyvenimas, tik reikia mokėti jį stebėti.

MOTERIS SU BALTU CHALATU

DR. K. PAPROCKAITĖ-SIMAITIENĖ

ADMIROLAS MAXWELL

Tikroji meilė niekuomet nesikeičia, nei praėjus metams, nei nustojus grožio.

"Daktare, šįryt turiu jums netikėtumą", — man tik ką įžengus į savo skyrių, pranešė vyriausia gailiatingoji sesutė Ragland. Iš jos tamsių, patrauklių žėrinčių akių supratau, kad kažką ypatingo nori man pasakyti.

Stovėjau ir susidomėjusi sekiau šią mažytę, tamsios odos spalvos, platoka nosytę, ryškiomis lūpomis, per pusimtmę persiritusią, bet dar pilną energijos sesutę. Mėgavau ją. O dėl jos begalinės šilumos ir meilės ligoniams nepaprastai vertinau. Turbūt dėl tų būdingų savybių ji ir pasirinko sunkią ligonių slaugymo karjerą. Savo profesiją sesutė buvo ne tik pamėgusi, bet, kaip mes sakydavom, net įsimylėjusi. Jai niekas pasaulyje daugiau neegzistavo ir nerūpėjo, tik ligoninė, ligoniai ir jos senutė mama.

Iš pirmo žvilgsnio pacientams ji atrodydavo, lyg visą laiką barasi, nes turėjo stiprų ir šiurkštoką balsą. Tačiau, kai ligoniai arčiau ją pažindavo, tiesiog dievino.

"Daktare, šįryt turiu jums netikėtumą", — man tik ką įžengus į savo skyrių, pranešė vyriausia gailiatingoji sesutė Ragland. Iš jos tamsių, patrauklių žėrinčių akių supratau, kad kažką ypatingo nori man pasakyti.

Stovėjau ir susidomėjusi sekiau šią mažytę, tamsios odos spalvos, platoka nosytę, ryškiomis lūpomis, per pusimtmę persiritusią, bet dar pilną energijos sesutę. Mėgavau ją. O dėl jos begalinės šilumos ir meilės ligoniams nepaprastai vertinau. Turbūt dėl tų būdingų savybių ji ir pasirinko sunkią ligonių slaugymo karjerą. Savo profesiją sesutė buvo ne tik pamėgusi, bet, kaip mes sakydavom, net įsimylėjusi. Jai niekas pasaulyje daugiau neegzistavo ir nerūpėjo, tik ligoninė, ligoniai ir jos senutė mama.

Iš pirmo žvilgsnio pacientams ji atrodydavo, lyg visą laiką barasi, nes turėjo stiprų ir šiurkštoką balsą. Tačiau, kai ligoniai arčiau ją pažindavo, tiesiog dievino.

"Mano sąlyga yra jūsų protekcijai, kad, netekusi pusiausvyros, neužsigautumėt", — tarė plačiai nusišypsuojęs.

"Ačiū už puikią idėją. Jau atsirėmiau. O dabar ilgiau negaiškit. Sakykit, kas per paslaptis?"

"Na, gerai. Laikykites. Šįryt visai netikėtai į 605 palatą turėjau paguldyti labai žymų žmogų, — ir, kiek pavartaliojus akimis, pridūrė, — "admirolą". "Sesute, tai negali būti. Jūs juokaujat. Tik ką vakar išleidau ešeriuką su lydekos pretenzijomis — kapitoną. Neleidžiat man nė atsikvėpti, lydeka baidot. Turbūt juokus krečiat?"

"Ne, daktare. Iš tikrųjų ne. Nueikit į palatą. Pati įsitikinsit, kad tai nėra mano fantazija, o realybė. Jis vadinasi Admiral Maxwell. Ir mes visi turime jį taip kreiptis".

"Sesute, o kas jį kamuoja?"

"Artritis", — trumpai atsakė ji.

Padėkojau jai už suteiktas informacijas ir rengiausi jau eiti. Bet ji sulaukė mane sakydama:

"Palaukit, daktare. Nesukubėkit. Dar pokalbį nepabaigiau. Nepasakiau, kokią problemą su admiralu turėjau".

"Oho! Dar tik pradžia, o jau su komplikacijomis. Tai kas gi bus toliau?" Tylėdama stovėjau ir susirūpinusi mačiau.

Sesutė nejučiomis pasižiūrėjo į mane ir ėmė rimtai aiškinti: "Man buvo įsakyta paguldyti admiralą į atskirą palatą. Nelaimė jos visos buvo užimtos. Vienintelė išeitis liko — iškelti ten gulintį ligonį į kitą palatą, o į jo lovą paguldyti admiralą. Admirolas tai pastebėjo ir, purtydamas galvą, labai ramiai, bet įtikinančiai mano sumanymui pasipriešino.

(Bus daugiau)

Demonstracijų prieš Sovietų Rusijos laivą organizatorius Robertas Žirgulis su sūneliu ant rankų Long Beach, Calif., kur stovi rusų laivas.

KELIAI IR KLYSTKELIAI

DR. KOSTAS R. JURGĖLA

"Draugo" rugsėjo 14 d. laidoje Leonas Valukas laikosi "asmenybės kulto", klausdamas: "Kas išrūpino Pabaltijo Laisvės dienos proklamaciją?"

JAV konstitucija nustato, kad įstatymus leidžia dviejų rūmų Kongresas, išrinktas visų penkiasdešimt sąjunginių valstybių piliečių. Paskirčių valstybių gyventojai turi daug savitų interesų ir savybių. Todėl jų atstovai Kongrese daugeliu klausimų samprotuoja skirtingai ir yra prieinamiau si savosios rinkiminės apygardos gyventojams. Taigi ir Lietuvos reikalais Kongreso nariai yra palankiai paveikti savo tiesioginių rinkėjų. Tuo būdu seniau lietuviams prieinamiau buvo Naujosios Anglijos, New Yorko, New Jersey, Marylando, Pensilvanijos, Ohio, Indianos, Michigano, Illinois ir Wisconsinio atstovai Kongrese. Per pastaruosius keliasdešimt metų daug kas pakitė. Pvz., kiek iš 118 beliko lietuviškų (katalikų) parapijų, pradinių ir vidurinių mokyklų ir kt.? Didmiesčiai pajudavo. Pačioje Chicagoje pranyko daugelis lietuvių gyventų apylinkių. Inteligentija pabėgo iš darbininkų kvartalo. Atsirado nauji stambokai telkiniai Floridoje, Kalifornijoje, netgi Texas.

Žinant tokią tikrovę, sunku betikėti L. Valuko teigimu, kad Pabaltijo Laisvės dienos rezoliuciją "JAV kongrese iškovojo Pabaltiečių Laisvės lyga", o ne koks Atstovų rūmų "Ad hoc komitetas". Naujadarė lyga dedasi atstovaujanti visiems pabaltiečiams. Pastarojo karo metais kurį laiką viena organizacija dėjos: atstovaujanti "visiems amerikiečiams", kurie pritarė jos tikslams. Paskiriams reikalams ji samdėsi, ir ALT samdėsi "public relations" biurus, kaip dabar daro naujagimė lyga. Ji pasiavino buv. pabaltiečių biuletenio vardą, pirmąjį New Yorko vidurinės mokyklos dėstytoją, Lietuvos bajorą Aleksandrą Karolį "Curtius" vadina "latviu", prieš tai mokytojavusiu Lietuvoje. Pasamdytas biuras su naujos lygos patarimu ar be jo pirmąjį prezidentinei proklamacijai Pabaltijo reikalų įterpė netikslų teiginį, o dabar sostinėje priėmimams Baltuosiuose rūmuose persą tik asmenis per kieno nors "malonę". Patyrė apie dr. Otto Habsburgo viešnagę Amerikoje, jį užklupo Kalifornijoje, po to skelbia, kad "Vilkas nieko nedarė", tad jie imasi dirbti. Tačiau europiečiai nenori triukšmo iš Amerikos. Jie nori, kad europinių valstybių vyriausybės paveiktų tų šalių gyventojai. Naujadaras BAFL dargi neigia kitų organizacijų, spaudos ir daugelio asmenų indėlį pastangoms rezoliucijai praveisti Kongrese.

Valukas rašo, kad per kieno "malonę" sukvietė žmonių akivaizdoje prezidento pasirašytoji (antroji) Pabaltijo

jo Laisvės dienos proklamacija "yra istorinis ir nepaprastai reikšmės įvykis. Tokio laimėjimo pabaltiečiai dar nėra iki šiol turėję", ir kreditas priklauso prezidentui, "Pabaltiečių laisvės lygai, Linui Kojeliui ir jo viršininkei Faith Whittlesey".

Niekas neneigia tų asmenų tam tikrų nuopelnų. Tačiau didžiausias "istorinis įvykis" buvo prezidento F.D. Roosevelt paskelbtas Lietuvos, Latvijos ir Estijos aneksijos nepripažinimas, kuri "išsikovojo" šimtai tūkstančių sujudintų lietuvių JAV piliečių, daugiausia darbininkų, ir jų bendradarbių. Prezidentas Rooseveltas savo darbo kabinete tai pakartojo ne kieno nors "per malonę" sukvietė žmonių būreliui, bet lietuvių centrinių ir ideologinių veiksmų sukurtos Amerikos Lietuvių Tarybos delegacijai. Drauge JAV vyriausybė išleido "okupuotų" Pabaltijo šalių indėlius bankuose, neleido Maskvai juos užgrobti ir oficialiai liudijimais teismams paneigė okupanto primetų įstatymų ir įstaigų teisėtumą. Didžiausias vieno asmens nuopelnas anuomet buvo Valstybės depoto pareigūnų Loy Hendersono, nepriklausomybės kovų metais viešėjusio Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Valstybės sekretorius Cordell Hull dalyvavo Havanoje vykusioje Panamerikos konferencijoje. Hendersonas paruošė tekstą, nunešė jį pas prezidentą, kuris pritarė ir paskelbė spaudai Sumner Wells vardu. (Sumner Wells paskiau savo veikale pripažino Maskvai interesus Pabaltij, tik pasakė už tai, kad nenorintys Maskvos valdžioje pasilikti (gyventojams būtų leista su savo manta išvykti svetur).

Tai nebuvo tik "dekoracija". Po to ALT delegacijos lankė pas kiekvieną JAV prezidentą. O seniau — žymiausi apsilankymai Baltuosiuose rūmuose buvo pas prez. Taftą dėl atskiros lietuvių tautybės žymėjimo imigracijos statistikoje, pas prez. Wilsoną 1918 m., pas prez. Hardingą dėl Lietuvos nepriklausomybės pripažinimo. Eisme sostinėje vykstant pas Hardingą dalyvavo ir keli "pabaltiečiai". Pittsburgo Lietuvių seime 1943 m. priėmus rezoliuciją dėl bendradarbiavimo su latviais ir estais, pirmoji mišri delegacija Valst. departamente buvo 1944 m.

Antras tikrai istorinis įvykis buvo — "išvietimams" žmonėms iš Europos įsileisti įstatymas. O trečias — "Amerikos Balso" transliacijų išrūpinimas. Pastarojoje delegacijoje į Valst. departamentą dalyvavo ir latvių bei estų atstovai. Ketvirtas istorinis laimėjimas buvo prez. Eisenhowerio pareikštas pritarimas ALT delegacijos sumanymui sudaryti kongresinę komisiją ištirti Pabaltijo šalių aneksavimo aplinkybes.

Netrukus Kongresas po to sudarė "Kersteno" komisiją (man teko garbė būti jos antrojo juriskonsultu).

Penktas įvykis — laimėjimas, tarptautinė plotmė pirminis, buvo Europos parlamento rezoliucija Lietuvos, Latvijos ir Estijos klausimu, priimta š.m. sausio mėnesį. Šis įvykis paskatino interpeliacijas Danijos ir netgi Švedijos parlamentuose, ir tų abiejų šalių vyriausybės pasisakė nepripažįstančios Pabaltijo valstybių aneksijos. Kelia į rezoliucijos pravedimą nutiesė Albertas Gerutis su dr. Habsburgu (kurio šeimos viena pranakėja išsi Vilniaus katedros pogrindyje). Paskiau dr. Kazys Bobelis, Vlko pirmininkas, tuo metu ėjęs ir Pabaltijo Pasaulinės santalkos pirmininko pareigas, dviem atvejais keliavo į Europą, stebėjo Europos seimo rezoliucijos priėmimą ir suruošė seimo nariams priėmimą. Dokumentaciją daugelio mėnesių paruošė Vlko centre su dr. Domu Krivicku ir Margarita Samatienė parūpino reikalingus vertimus kelio mis kalbomis.

Beje, prez. Roosevelt ministerių kabinete viceministeriu buvo Viktoras Solis, palengvinęs suruošti pasimatymą su prezidentu, o seniau prez. Hooverio sekretoriumi Baltuosiuose rūmuose buvo Marytės Kizytės brolis, paskiau aukštas CBS radijo ir televizijos tinklo pareigūnas.

Antrojo pasaulinio karo metais ir pokaryje Pabaltijo valstybių klausimas buvo JAV vyriausybės beveik negimamas. Britų vadovai ir kai kurie aukštieji JAV pareigūnai buvo linkę Sovietams pripažinti 1941 metų sienas. Valst. sekretoriui Hull pirmą kartą vykstant Maskvon, Rooseveltas jį ragino pasakyti Stalinui, kad po karo jis galėsias praveisti "naują gelebiciją". Mano patirtyje 1941 m. birželio pradžioje New Yorko gubernatoriaus Lehmanas mielai paskelbė Pabaltijo Valstybių dieną — prieš pat Hitlerio susipykimą su Stalinu. Bet tuosiančias 1942 m. birželio 2 d. "New York at War" paradiu, tas pat gubernatorių visai išsisukinėjo, bet proklamacijos nedavė. Valstybės depoto iš Washingtono ryšininkas pažadėjo nuo Sovietų flotos nušalinti asmenis su lietuvių, latvių ar estų kostiumais, tačiau mums uždraudė neštis Lietuvos vėliavą. Aš jam pasakiau, kad beveik visi miesto policininkai yra karo veteranai ir legionieriai ir vargiai jie bepultų kitus uniformuotus veteranus su JAV, Lietuvos ir Am. Liet. Legijono vėliavomis.

Parade Sovietų flote buvo keli asmenys su pabaltiečių liaudies kostiumais, mūsų dalinio priešakyje su garbės sargyba Lietuvos vėliavą nešė septynių su puse pėdų ūgio vyras (Balzeko muziejus turi bent vieną nuotrauką). Iš šimtatūkstantinės jau pražygiavusių karių ir jūreivių minios mums daugelis plojo ir šaukė lietuviškai. Garbės tribūnoje mūsų vėliavas pagerbė Graikijos karalius, aukštieji šalies pareigūnai, ir Valst. departamento ryšininkas.

Pokaryje nuolat reikėjo budėti. Susitikime su Chruščiovu prez. Eisenhoweris prašė kokių Lietuvos, Latvijos ir Estijos klausimų, bet britų ir prancūzų vyriausybės galvos tylėjo. Prieš porą metų vienas buvęs valstybės sekretorius, pasirašinęs laiškus Lietuvos pasiuntiniui Vasario 16 progomis, kongresinei komisijai visai menkino Pabaltijo klausimą. Kitas buvęs valst. sekretorius Vasario 16 progomis rašinėjo Lietuvos pasiuntiniui apie lietuvių indėlį Amerikai, bet nieko apie nepriklausomybę. Tą praktiką prieš dvejus metus pakeitė gen. Alex. Haig. Jei ne Loy Hendersonas, vyriausybė šiandien vargiai besivar-

MOSŲ KOLONIJOSE

Worcester, Mass.

BENDRUOMENĖS VEIKLOJ

Rugsėjo 14 d. 8 val. v. Maironio Parko patalpose pirm. Stasys Rudys sušaukė LB Worcesterio apyl. valdybos narius į pirmą poatostoginį posėdį. Jame buvo peržvelgti ateityje numatomi įvairūs minėjimai, aukų telkimo bei socialiniai reikalai, parama lituanistikos katedrai Illinois universitete ir kiti klausimai.

Posėdžiui pirmininkavo St. Rudys, sekretoriavo P. Mikšys. Posėdžio pradžioje nuodugniai aptartas lėšų reikalingumas lituanistikos katedrai. Nutarta vietos lietuvių prašyti šiam kilniam tikslui skirti didesnes aukas. V-ba nutarė iki spalio mėn. stengtis surinkti 250 dol. Valdybos nariai vienbalsiai pritarė pirm. St. Rudzio iškeltam pasiūlymui šiais 1983 metais "Aušros" metais iškilmingai paminėti visų lietuvių laikraščio "Aušros" sukaktį. Šis minėjimas numatytas lapkričio 6 d., (sekmadienį), 1 val. p. p. Maironio Parko patalpose.

Apie "Aušros" svarbą ir įtaką liet. gyvenime kalbės poetas Stasys Santvaras. Worcesterio ir jo apylinkės B-nės nariams tuo reikalu bus išsiųnti netiesni pranešimai.

Rev. komisijos narys J. Tamašauskas kvietė parodyti daugiau dėmesio lietuvių teisėms ginti komitetui ir jo pastangoms. Jis siūlė paminėti paremti jų fondą. Tam pritarė, ateinančiam posėdy bus paskirta šiam reikalui auka.

Perskaityti svarbesnįjį Krašto v-bos aplinkraščių ir Worcesterio skautų, -čių pasirašytas sveikinimas iš jubiliejinės stovyklos Kanadoje.

Ruošiamai tautinių šokių

gintų Pabaltijo laisvės klausimų.

Siauras šališkumas, "per malonę" skriaudimai, nuopelnų gaudymasis ir triukšmavimas gatvėse Lietuvos laisvės bylai nepadaeda. Pats L. Valukas turi žymų nuopelną rezoliucijų komiteto veikloje. Tačiau dabar ne laikas griauti savitarpio talką ir pagarbumą.

šventei išpareigota skirti 300 dol.

Peržvelgiant einamuosius reikalus, nutarta II PLD vyriausio komiteto išleista leidinių paplatinti "Aušros" suaktyvinti mirėjimo metu (lapkričio 6 d.). Šią vertingą knygą bus galima įsigyti už 2 dol. (Jos tikra kaina — 5 dol.). Tą pačią dieną bus galima įsigyti įvairių kitų II-jų PLD suvenyrų.

Posėdžio pabaigoje pasiūlyta gana gražia Worcesterio kolonijos veikla. Nežinant, kad daugelis atostogavo ir buvo išvažinėję, visuomeninė veikla net vasarą nebuvo sustojusi. Nemažas Liet. B-nės narių skaičius dalyvavo II-je PLD suvažiavime Chicagoje, LB Bostono apygardos sekmąingai praveštoje lietuvių dienoje, Moterų sąjungos seimo bankete, vietos šaulių renginiuose, Putnamo, Kennebunkporto, Brocktono ruošiamose dienos ir kt.

Tikimasi, kad rudenį visa liet. veikla žymiai pagyvės. Visi kviečiami aktyviai įsijungti į kovotojų eiles už mūsų tėvų žemės išlaisvinimą.

J. B.

ADVOKATŲ DRAUGIA

V. BYLAITIS ir V. BRIZGYS

Darbo valandos:
Nuo 9 v. ryto iki 5 val. popiet.
Seštadieniais pagal susitarimą.

6606 So. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629, Tel. 778-8000

NAMŲ APSITVARKYME

Ruošiate ką perstatyti, pakeisti, atnaujinti. Garažą. Viduje ar iš lauko namo. Rūpinatės? Visuomet čia Jums su patyrimu, už prieinamą kainą, padės, skambinant po 6-os val. vakaro.

Tel. — 476-3950

Isigykite naujausią

A. P. BAGDONO poezijos knygą

"ŽODŽIAI Į TOLĮ"

Tikrai nesigailėsite.
Gaunama "DRAUGE" ir kt. knygynuose.
Kaina — 5 dol.

LIETUVISKA VAISTINĖ

J. & J. PHARMACY

2557 W. 69th St. Tel. 776-4363

Vaistai, vitaminai, importuoti kvepalai, gydymos žolės ir t.t. Vaziuojamos kėdės, remenai ir kt. pirkti ar nuomoti.

Nemokamai supakuojame dovanas.

Pristatymas nemokamai

ANGELA ir VYTENIS DIRKIAI, savininkai

PASSBOOK SAVINGS
the best way to save regularly!

High Interest Rates
Paid on Savings

Interest Compounded
Daily and Paid Quarterly

see us for
HOME financing
AT OUR LOW RATES

ESLC

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO, ILL. 60608

Peter Kazanaskas, Pres. Tel.: 847-7747

HOURS: Mon.-Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1

SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905

CLASSIFIED ADS

PARDAVIMUI

Parduodami vartuoti stalai, kėdės ir sinka. Kreiptis šeštad. ir sekmad. nuo 9 v.r. iki 6 v.v. 7029 S. California Avenue.

Dėl išsikraustymo parduodami (penktad. ir šeštad., spalio 7 ir 8 d.) įvairūs baldai ir kiti namų reikmenys. Taip pat ir minko palas.

7223 S. Richmond St. Tel. 471-1343.

HELP WANTED — MOTERYS

Experienced Cook

QUALIFIED WOMAN NEEDED FOR ST. CHRISTINA CATHOLIC RECTORY

Live in — Beautiful Modern Apartment, Plus Excell. Salary & Benefits. References appreciated. Speak English.

CALL FATHER CURRAN

779-7181

MISCELLANEOUS

10 — 20 — 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS

3208½ West 96th Street
Tel. GA 4-8654

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos. Radijai. Stereo ir Oro Vėdinimas.

PARDAVIMAS ir TAISYMAS

MIGLINAS TV

2346 W. 69 St., tel. 776-1486

M. A. ŠIMKUS

INCOME TAX SERVICE
NOTARY PUBLIC

4230 S. Maplewood, tel. 254-7450

Taip pat daromi Vertimai, Giminių Iškvietai, pildomi Pilietybės Prasymai ir kitokie blankai.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

NEDAS, 4050 Archer Avenue
Chicago, IL 60632, Tel. 327-5990

Master Plumbing

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsakinėjus vamzdžių išvalymą elektra. Palikite pavardę ir telefoną — lietuviškai.

SERAPINAS — Tel. 636-2960

A. VILIMAS

MOVING

Apdraustas perkraustymas

Įvairių atstumų

Tel. 376-1882 arba 376-5996

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.

Priimame MASTER CHARGE ir VISA

Tel. — WA 5-8063

Įvairių prekių pasirinkimas nebrangiai

is mūsų sandėliu.

COSMOS PARCELS EXPRESS

2891 W. 69 St., Chicago, IL 60629

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Tel. — 925-2737

Vytautas Valantinas

VALOME

KILIMUS IR BALDUS

Plauname ir vaskuojame visų rūšių grindis.

BUENOS

Tel. — RE 7-5168

ISNUOMOJAMA — FOR RENT

MIAMI BEACH, FLA., arti vandens, no išnuomojamas 6 kambarių butas. Skambinti 1-305-868-8697

REAL ESTATE

Atdari apžiūrėjimui

Sekmdienį nuo 1 iki 4 val.

6203 S. Keating — 4 miegamieji

2 vonios

5232 S. Moody Avenue — 4 miegamieji

ir 2 vonios

6158 S. Nagle Avenue — 6 kamb.

3614 W. 84th Street — 3 miegamieji

įrengtas rūsys

4512 S. Whipple — 2-jų butų

3413 W. 51st Street — Taverna

ir 3 butai

O'BRIEN FAMILY REALTY

TEL. — 434-7100

PRIE 71-OS IR WASHTENAW

Bankas parduoda 4 kamb. gerą namą.

Prašau man skambinti

TEL. — 679-6196

BROKERIS P. ZUMBAKIS

BUTŲ NUOMAVIMAS

Draudimas — Valdymas

Namų pirkimas — Pardavimas

INCOME TAX

Notarinės — Vertinės

BELL REALTORS

J. BACEVICIUS

6529 S. Kedzie Ave. — 778-2233

Pajamų bungalov — 1½ aukšto mūrinis.

3 butai, vienas su dviem miegamais. Garažas. Marquette Parko centre. Nebrangus.

2-jų aukštų mūrinis. Pirmame aukšte 6 kamb., 3 mieg. Antras aukštas padalintas į 2 butus. Batsiuvo dirbtuvė rūsyje. Geros pajamos. 69-ta ir Wash-

tenaw.

ADMATIS REALTY

Insurance — Income Tax

2951 W. 63rd Street

Tel. — 486-7878

ISIGYKITE DABAR

"Lianų liepsnos" —

tokiu pavadinimu pirmą kartą lietuvių kalba pasirodė plati naujosios brazilų poezijos antologija, apimanti 33 poetus su daugiau kaip 200 eilėraščių. Brazilija yra milžiniškas Pietų Amerikos kraštas, kuriame gyvena ir tūkstančiai lietuvių. Brazilijoje daug įkvėptų poetų, kurie spalvingai ir subtiliai apdainuoja atogrąžų gamtą, žmonių vargus ir džiaugsmus. Antologiją sudarė POVLAS GAUCYS. Išleido "Rūta", 288 psl. Kaina su persiuntimu 9 dol.

Galima gauti ir DRAUGE.

Vladas Kulbokas

Lietuvių literatūrinė

kritika tremtyje

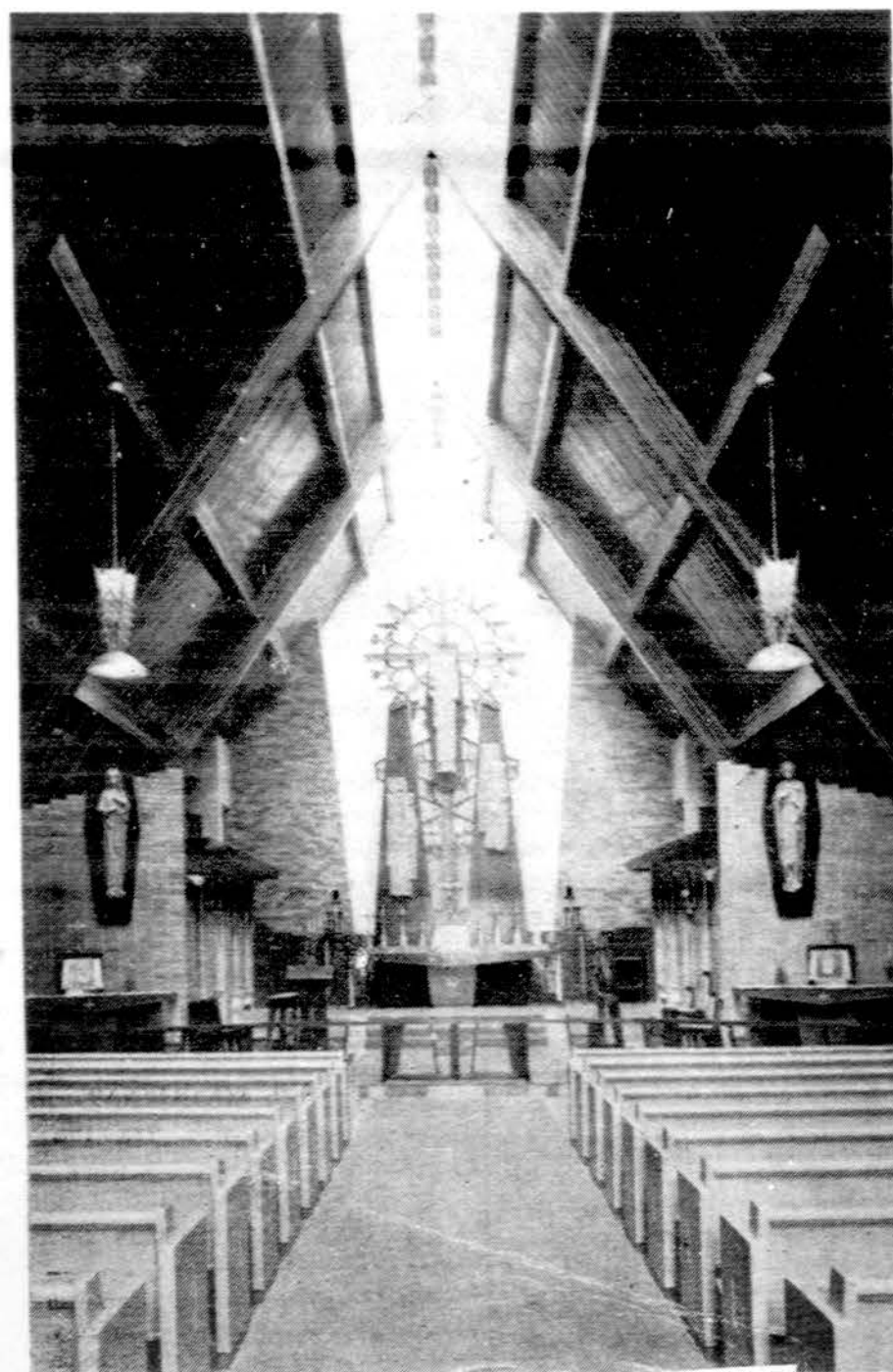
Leidiny 572 psl., didelio formato, suskirstytas į keturis skyrius: Vyriausioji karta. Vidurinioji karta. Jaunoji karta ir ketvirtame skyriuje — "vairūs literatūriniai klausimai.

Išleido Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija, Roma 1982. Kaina su persiuntimu \$32.00.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

PLATINKITE "DRAUGĄ".

Atsimainymo bažnyčios vidus Maspeth, N.Y.

ATSIMAINYMO PARAPIJOS 75-RIŲ M. SUKAKTIS

Pirmoji nedidelė vietovė už Brooklyno, Queens, N.Y., apskrityje, yra Maspeth. Lietuviams šis miestas yra svarbus, ypač šiais metais. Prieš 75 metus, 1908 m., čia būrėsi lietuvių susitelkę ir pradėjo organizuoti lietuvių parapiją. Sunkios buvo pirmosios dienos ir metai. Tačiau lietuvių ryžtas nugalėjo kliūtis ir jau 1908 m. kovo 1 dieną Atsimainymo parapijos bažnyčioje buvo pakrikštyta pirmoji lietuvė Marijona Tamolinaitė. Septyniadesimt penkerių metų kelyje Atsimainymo parapija pergyveno sunkenybių: bažnyčių statybos, gaisrai ir sunkios ekonominės sąlygos. Kad ir palengvėle parapija augo ir stiprėjo. Taip 1934 m. parapija turėjo daugiau kaip 900 lietuviškų šeimų. Parapija gyvai ir sėkmingai tarnavo religiniui, patriotiniui bei tautiniui atžvilgiui. Atsimainymo parapija yra gražus židinys, žerintis religine ir tautine dvasia, šviečiantis Dievo garbei, tikinčių dvasinei gerovei ir lietuviškumui.

Bažnytinės brolijos ir lietuviškos organizacijos labai daug padėjo Lietuvai atgauti nepriklausomybę, savo rūpesčiu organizuodamos pagalbą ir dosniai rėmusios savo aukomis. Atgavus Lietuvai nepriklausomybę, Maspetho lietuvių gelbėjo Lietuvai įsikurti ir atsigausti. Jei kas atvykdavo iš Lietuvos aukų, tai jie visuomet rūpinosi Lietuvos ir Bažnyčios svarbiausiais reikalais. Nusisukęs II pasauliniam karui, lietuviai čia vėl ėmėsi gelbėti pabėgėlius per Balfą ir asmeniškai. Pirmoji religinė šalpa prasidėjo taip pat Maspeth, kur vėliau veikė Lietuvių Katalikų religinė šalpa. Atsimainymo parapija nuoširdžiai rėmė ir remia katalikų Bažnyčios, vienuolių, misijų ir vyskupijos darbus.

Šiandieninė Atsimainymo parapija yra pakitėjusi parapijų sudėtimi. Dabar su lietuviu jau veikia ir kiti, bet parapija sėkmingai tarnauja visiems parapičiams. Atsimainymo parapija gali džiaugtis geriausia gyvenviete, be didesnių nusikaltimų. Atsimainymo parapija ir atei-

tyje galės ilgiau tarnauti lietuviams, kai žymi dalis lietuvių nuotolio atžvilgiu yra arčiau už kitas parapijas.

Pirmieji parapičiai ir pirmieji dvasios vadovai, kurie daug aukojosi yra jau amžinybėje, bet jų įkurtoji Atsimainymo parapija gėrisi gražia nauja lietuviško stiliaus bažnyčia, patogia sale, vienuolynu, pritaikyta klebonijai.

Kun. Nikodemus Petkus dirbo parapijoje lig 1914 metų. Po jo atėjo kun. Antanas Milukas ir klebonavo ligi 1931. Ilgiausiai klebonavo — daugiau kaip 30 metų — prel. Jonas Balkūnas. Jis su savo ilgamečiais pagelbininkais kunigais Pijum Lekešium, Jonu Kartavičium, dabartiniu klebonu, prel. Pranu Bulovu ir Jonu Pakalniškiu iškelė dabartinę parapiją į sėkmingą savitą vienetą.

Atsimainymo parapija mini savo deimantinį — 75-rių metų — jubiliejų spalio 9 d., sekmadienį. Brooklyno vyskupas ordinaras Francis J. Mugavero vadovauja koncertacinėms Mišioms. Prel. Jonas Balkūnas sako pritaikytą pamokslą. Po pamaldų minėjimas su pokyliu, programa. Kun. Jonas Pakalniškis apžvelgė parapijos praeitį. Svečių tarpe bus Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis, dvasiškiai, miesto svečiai. Meninė programą atliks parapijos choras, vadovaujamas Vytauto Kerbelio. Dabartinis parapijos klebonas prel. Pranas Bulovas yra svarbiausias rengėjas ir visų iškilmių centras. Jungtinių parapijų draugijų rengimo komitetas su pirm. Olga Brady, pokylio organizatore Frances Abojas, minėjimo knygos ruošėju Vincentu Abojas surengė didžiulės iškilmes, vertas paminėti Atsimainymo parapijos praeitį.

Sveikiname Atsimainymo parapiją, kleboną prelata Praną Bulovą, jo pirmtaką prel. Joną Balkūną, visus parapičius ir rengėjus, švenčiant 75 metų sukaktį. Linkime sėkmingai žengti į 100 metų darbų sukaktį.

LIETUVIAI FLORIDOJE

St. Petersburg, Fla.

SUSIRINKIMAS IR VAIŠĖS

Po ilgos vasaros, neseniai ALRK Moterų sąjungos 76 kuoppas narės, viešnios ir vyrai pietavo bendrai narių suvestais valgiais, apsedę ilgą stalą per visą paviljoną Seminole Parke.

Kun. V. Zakaras, OFM, Sv. Kazimiero misijos vadovas, pradėjo pasivaišinimą maldą ir savais įpintais inspiracijos žodžiais. Visus pasveikino kuoppas pirmininkė Donna Kamm po ilgo nesimatymo.

Maisto kiekis ir įvairumas neišsikačiuojamas. Čia patuosiu buvusio mūsų misijos vadovo, kun. K. Butkaus žodžius: "Turbūt niekas nepažins tokiu maistu ir jo įvairumu, kaip mūsų sąjungietės". Ir ko čia nebūta gerti ir valgyti.

Po pietų susirinkimą pradėjo pirmininkė ir protokolą perskaitė sekr. Stasė Stanelienė, kuri puikiai parašė protokolą, ir jis vienbalsiai buvo priimtas.

Jau daugiau kaip mėnuo po įvykusio Moterų sąjungos seimo Putname, Conn. Jokių žinių negauta iš centro valdybos, bet pirm. D. Kamm perleido per rankas "Drauge" tilpusią korespondenciją, liečiančią įvykusį seimą. Gr. Meiluvienės parašytas, narėms pasiskaityti. Komentarų ir pastabų buvo kelios. Remiantis tos korespondencijos informacija, aišku, kad seimas delegatėmis buvo gausus, bet kilo klausimas, kodėl be mažo pasikeitimo, senosios centro valdybos narės, prezidentas ir naujoji centro valdyba susidarė iš tų pačių narių.

Toje korespondencijoje pasigesta paminėjimo rezoliucijų ir priimtų naujų įnešimų. Buvo išvardinti tik narių vardai, pavardės valdyboje ir įvairiose komisijose. Nežinoma kas buvo seime svarstoma ir koks planas ateičiai numatytas kuoppoms. Kadangi mūsų Moterų sąjunga žengia į gyvavimo 70-tuosius metus, šis laikas turėtų būti atžymėtas ypatingu būdu visoje organizacijoje, vadovaujant centrui.

Išsibaigus svarstymams, mūsų finansų sekretorė Julė Adienė, dalyvavusi Chicagoje PL dienose, puikiai paruošė paskaitėlę, skaitė užakcentuodama tai, kad jai ypač padarė gražų įspūdį jaunimo įvairūs pasirodymai ir programos. Pabaigus paskaitėlę gražiai visus nuteikė J. Adienės du eilėraščiai. Kun. Zakarui atkalbėjus maldą, pirmininkė padėjo už sudarymą tokios gražios popietės. Vieni karto po palmėmis, kiti pasi-vaikščiojo ežero pakrantėje, moterys mėtė sviedinį bei šnekučiavosi iki saulėleidžio.

koresp.

IVAIRIOS ŽINUTĖS

— Lituanistinė mokyklėlė, čia veikianti, jau pradėjo darbą. Nors ir buvo sunkumų pradžioje, bet darbas vyksta sklandžiai, vadovaujant pedagogai Marijai Peteraitienei. Lituanistinis mokymas — tai auksinė proga mažiems bei didesniems vaikams. Čia veikia šokėjų ir sportininkų grupės, kurios jau sunkiai kalba lietuviškai. Tokia proga ir jie galėtų pasinaudoti ir savo lietuvišką žodynėlį praturtinti. David Kamm, finansininko, finansų investavimo kompanijos, Florida Stock Index prezidento, vyresnysis sūnus Robert priimtas bei įstojamųjų egzaminų į Florida State universitetą Tallahassee studijuoti Computer Science. Jis taip pat įstojo į universitetą orkestrą kaip pirmasis trombonistas. Pirmasis pasirodymas buvo Grand Ole Opry, New Orleans, La.

KR

je svarstė mėnesio veiklą. Darbo nemaža, nes vyks piniginių rinkliava. Balfų piknikas, įvykęs rugsėjo 19 d., puikiai pavyko Seminole Parke.

— Liet. Vyčių veikėja Aldo-na Kirstukaitė buvo išvykusi į Chicago dalyvauti savo aukštesniosios mokyklos 50 metų užbaigimo minėjime ir ta proga aplankė gimines ir kaimynus savo gimtinėje vietovėje.

Koresp.

A. + A. JOSEPHINE PALILONIS

PAGAL TĖVUS KINDER

Gyveno Chicago, Illinois, Marquette Parko apylinkėje. Mirė spalio 5 d., 1983 m., 11:40 val. ryto, sulaukus 90 m. amž. Gimė Lietuvoje, Kaitinų valsčiu, Juodžių kaime. Amerikoje išgyveno 70 metų.

Pasiliko dideliame nuliūdime marti Helen Jaksys, ir kiti giminės Amerikoje ir Lietuvoje.

Vėlonė buvo našlė a. a. Walter ir motina a. a. Albert A. Jaksys. Kūnas bus pašarvotas penktadienį nuo 2 iki 9 val. vak. Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 West 71 Street. Laidotuvis įvyks šeštadienį, spalio 8 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėta į Svč. M. Marijos Gimimo parap. bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už vėlonės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Sv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdus MARTI

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus — Tel. 476-2345.

ŠEŠERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A. + A.

Mokyt. VLADAS MISIŪNAS

Jau suėjo šešeri metai, kai negailestinga mirtis atskyrė iš mūsų tarpo mylimą vyrą, tėvą ir senelį, kurio netekome 1977 m. spalio 9 d.

Nors laikas tęsiasi, bet mes jo niekada negalėsime užmiršti. Lai gailestingas Dievas suteikia jam amžiną ramybę.

Už jo sielą šv. Mišios bus atnašaujamos spalio 8 d., šeštad., 7 val. ryto Svč. M. Marijos Gimimo parap. bažnyčioje; spalio 9 d. Tėvų Marijonų koplyčioje 7 val. ryto; spalio 10 d. Tėvų Jėzuitų koplyčioje 8 val. ryto.

Maloniai kviečiame visus — gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti pamaldose ir kartu su mumis pasimelsti už a. a. Vlodo Misiūno sielą.

Nuliūdę: žmona Genovaitė, duklė Virginija Skotte su šeima, sūnus Romas su žmona ir giminėmis.

Mūsų mielai sesei

A. + A. RASAI GRIGANAVIČIŪTEI

atsiskyrus iš mūsų tarpo, kartu su TĖVAIS, BROLIU su ŽMONA ir SENELIAIS liūdime šioje skausmo valandoje.

AUSROS VARTŲ TUNTO
"SUTEMOS" BŪRELIS

Mūsų brangiai filisterei

A. + A. RASAI GRIGANAVIČIŪTEI

mirus, skausmo valandoje nuoširdžiai užuojautą reiškiamo TĖVAMS, BROLIUI bei SENELIAMS, ir liūdime kartu.

AKADEMINIO SKAUTŲ SAJUDŽIO
CHICAGOS SKYRIUS

A. + A. JURGIUI PEČKIUI mirus,

žmoną Teresę, sūnų Kęstutį ir dukterį Marytę su šeimomis ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

JŪRŲ ŠAULIŲ KUOPA "KLAIPEDA"

A. + A. RASAI GRIGANAVIČIŪTEI

mirus, jos tėvams DANGUOLEI ir PETRUI, broliui ŠARŪNUI ir brolienei COLLEEN, seneliams VALERIJA ir MEXIUI BANKAUSKAMS nuoširdžiai užuojautą reiškiamo ir drauge liūdime.

INA DUCMANAITĖ
PETRAS PALUBINSKAS

DRAUGAS, penktadienis, 1983 m. spalio mėn. 7 d.

5

A. + A. EDVARDO MARKULIO

dešimties metų mirties sukaktį minint, šv. Mišios už jo sielą bus atnašaujamos spalio 9 d., sekmadienį, 11-tą val. ryto Tėvų Jėzuitų koplyčioje.

Gimines ir draugus prašome prisiminti mirusį maldoje.

ŠEIMA

A. + A. RASAI GRIGANAVIČIŪTEI mirus,

liūdintiems tėvams DANGUOLEI ir PETRUI, broliui ŠARŪNUI su ŽMONA ir visiems GIMINĖMS mūsų nuoširdžiausia užuojauta.

SOFIJA ir JUOZAS CIBAI
GABRIELE ir ALBINAS DZIRVONAI
ELENA ir MEGISLOVAS KRASAUSKAI
(Floridoje)

JONAS PAŠTUKAS
IRENA ir VYTAS RADZIAI
ALEKSAS SMILGA
ALBERTAS STOCKUS

E U D E I K I S

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago — 476-2345
1410 So. 50th Av., Cicero — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS LACKAWICZ

Laidotuvių direktoriai

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. — 974-4410

B I E L I Ų N A S

Laidotuvių Koplyčia

4348 So. California Avenue

Tel. — 523-3572

VASAITIS-BUTKUS

Laidotuvių Direktorai

1446 South 50 Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

Skaitykite ir platinkite dienr. "Draugą".

APYLINK MUS

× „Draugo“ dienraščio banketas, kurį rengia renginių komisija, vadovaujama M. Remienės, bus šeštadienį, spalio 8 d., 7 val. vak. Jaunimo centre. Meninė programą atliks pantomimikas Paulius Rajeckas iš New Yorko. Bilietų dar bus galima gauti prie įėjimo. Visi kviečiami dalyvauti ir paremti sąvą spaudą.

× Kun. Juozas Vaškas, Marijonų vienuolyno vyresnysis ir „Laivo“ žurnalo redaktorius, spalio 6 d. išvyko į Bayonne, N. J., pavaduoti kleboną kun. Albertą Matulį ir prarasti susitelkimo savaitę. Į savo pareigas grįš spalio 24 d.

× Viktorija ir Kazys Kleivai, kuriems dukterys su žentais surengė moterystės 50 metų sukakties minėjimą spalio 2 d., ketvirtadienį, spalio 6 d., išskrido atgal į St. Petersburg, Fla., kur jie dabar nuolat gyvena.

× „Kamo arkivyskupijos“, Lietuvos bažnyčių serijinio veikalo III tomo, sutiktuvės ruošiamos spalio 23 d. 7 val. vak. Jaunimo centro kavinėje. Ruošia ir visus kviečia dalyvauti knygos leidėjas — Lietuvos Bibliotekos leidykla.

× Pulik. leit. Aleksandras V. Dirks buvo komandiruotas dviem savaitėm su U. S. Army Logistics Pentagone. Ta pačia proga su žmona Angela aplankė atstovą dr. St. ir Oną Bačkų Lietuvos pasiuntinybėje, Washington, D. C.

× DLK Birutės karių šeimų moterų draugijos narių susirinkimas bus spalio 9 d., sekmadienį, 12 val. Jaunimo centro posėdžių kambaryje. Kadangi šiame susirinkime bus aptarta šio sezono veikla, narės kviečiamos gausiai dalyvauti.

× Elzbieta Kleizienė, Chicago, Ill., mūsų rėmėja, sudarė keturių asmenų grupę ir dalyvaus „Draugo“ metiniame bankete, kuris bus rytoj Jaunimo centre. Banketo pradžia 7 val. vakaro.

× Prisiminkime kan. J. Tumą-Vaižgantą. Penkiasdešimčiai metų praėjus nuo kan. J. Tumą-Vaižganto mirties, Korp. Neo-Lithuania Chicago padalinys ir L. T. s-gos Chicago skyrius ruošia šio žymaus lietuviu paminėjimą — prisiminimą, kuris įvyks š. m. spalio 9 d., sekmadienį, 3 val. p. p. Lietuvių Tautiniuose namuose. Pagrindinį žodį tars rašytojas — poetas Antanas Gustaitis. Bus ir meninė programa. Visi lietuviai kviečiami šiame minėjime skaitlingai dalyvauti.

× Rengėjai (pr.).

× Dengiame ir taisome visų rūšių stogus. Taip pat darome aluminijaus ir medžio darbus. Skamb. Algii Jasiūnui tel. 434-4486 arba 434-2165. (sk.).

× Ieškomas pirkti naudotas pianinas. Skambinti telefonu 656-6155. (sk.).

× Dail. Zitės Sodeikienės parodos „Berlyno siena“ atidarymas bus „Galerijoje“ šį šeštadienį, spalio 8 d. nuo 1 iki 5 val. popiet. 3 val. vyks specialioji programa, dalyvaujant pačiai dailininkei. Visi kviečiami atsilankyti. (pr.).

× Dengiami įvairių rūšių stogai. Darbas atliekamas greit ir sąžiningai. Kaina labai prieinama. Telefonuoti 436-6289 (po 5 val. vak.). R. Nelson Roofing. (sk.).

× Albinas Kurkulis, akcijų brokeris, dirbąs su Rodman & Renshaw, Inc. patarnauja akcijų bonų, fondų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime. Susidomėję skambinkite 977-7916. (sk.).

× „Kelionė po Turkiją ir Juodosios jūros šalis“ — tai tema vakaronės, rengiamos Moterų klubo Jaunimo centro kavinėje šį penktadienį, spalio 7 d., 7:30 val. vak. Irena Kraučeliūnienė papasakos ir skaidres parodys, ką matė ir girdėjo keliaudama po tolimus ir nematytus kraštus. Visi kviečiami.

× Pensininko išprotėjimas — gydytojo pranešimas ir kultūrinė programa Sodybos pažmony-je šį sekmadienį nuo 2 val. po pietų. Marijos Bosienės skaidrės su kugėmis. Visi laukiami.

× Rita Dapkutė paskirta Ilinoio universiteto studentų laikraščio „Chicago Illini“ redaktoriaus pavaduotoja (associate editor). Jaunoji žurnalistė aktyviai reiškiasi ir lietuvių jaunimo veikloje.

× Lietuvos bažnyčių knygų autoriui reikalingos nuotraukos: Maišiagalos, Aukštadvario Dominikonų, Paringio bažnyčių, Strėvininkų, Čiobiskio, Armonijų koplyčių. Jeigu kas turėtų ar galėtų gauti, prašomi pranešti Br. Kvikiui, 5747 So. Campbell Ave., Chicago, Ill. 60629.

× Kr. Donelaičio lituanistinės mokyklos įsteigė lietuvių kalbos pamokas silpnai mokantiems arba visai lietuvių kalbos nemokantiems suaugusiems asmenims. Pamokos vyksta šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. p. p. Francis McKay mokyklos patalpose, 6901 So. Fairfield Ave., Chicago, Ill. Užsiregistruoti galima ten pat šeštadieniais iš ryto. Dėl smulkesnių informacijų galima teirautis tel. 535-8649 arba 422-8326.

× Organizuojamas šimtinių ratelis. Pietvakarių Balso 57-to skyriaus valdybos iniciatyva ciceriškų pavyzdžių norima sudaryti Chicago pietų priemiesčiuose šimtinių ratelį, kuris kas metai Balso tradicinio vakaus metu aukotų ne mažiau kaip šimtinę. Pietvakariuose šimtinių ratelio pradžia jau sudaro: daktarai V. Dubinskas, D. Petreikytė, L. Sidrys, V. Tumasonis, inžinieriai A. Rudis, sr., A. Rudis, jr., ir adv. J. Krupa.

× Juozas Masilionis, žinomas pedagogas, įsijungė į „Lietuvos bažnyčių“ knygų darbų paruošimo taktininkų eilę. Jis jau perėmė šio serijinio veikalo IV tomo korektūrą. Šis tomas skiriamas Panevėžio vyskupijai. Šiuo metu atliekami jo spaudos darbai.

× Ateities premijų vakaras bus šeštadienį, spalio 15 d. 7 val. vak. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Kviečiame visus. Dėl rezervacijų skambinti Vytautui Šoliūnui tel. 257-2175 (dieną) arba 257-6739 (naktį). (pr.).

× Lietuvių Tauragės klubo banketas įvyks spalio 22 d. 7 val. vakaro šaulių salėje. Bus gera programa. Šokiams gros geras E. Knoll orkestras. Vietas prašome rezervuoti tel. 476-8417. (pr.).

× Bilietai į VI-į Teatro Festivalį jau gaunami J. Vaznelio „Gift International“ prekyboje 71 ir Campbell darbo valandomis. Bilietai į vaidinimus tik po 5 dol. — prašome įsigyti iš anksto, nes visos eilės numeruotos. Kvietimai į Žymenų vakarą 10 dol. asmeniui. Teatro Festivalį rengia LB Kultūros Taryba š. m. lapkričio 23–27 dienomis Jaunimo centre. (pr.).

× Dengiami įvairių rūšių stogai. Darbas atliekamas greit ir sąžiningai. Kaina labai prieinama. Telefonuoti 436-6289 (po 5 val. vak.). R. Nelson Roofing. (sk.).

× Albinas Kurkulis, akcijų brokeris, dirbąs su Rodman & Renshaw, Inc. patarnauja akcijų bonų, fondų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime. Susidomėję skambinkite 977-7916. (sk.).

„Sese, budėk“ knygos supažindinime rugsėjo 30 d. Jaunimo centre. Knygos redakcinė kolegija iš kairės: Halina Moliejienė, Irena Kerelienė, Halina Plausinaitienė, Janina Mikutaitienė, Dana Dirvonienė ir Nijolė Užubalienė. Nuotr. J. Tamalaitis

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

LOYOLOS UNIVERSITETO LIETUVIŲ KLUBAS

Mokslu metams įsisiūbavus, spalio 4 dieną Loyolos un-teto lietuviai turėjo pirmą šį mokslo metų susirinkimą. Buvo išrinkta nauja klubo valdyba, kurią sudaro pirm. Dainė Kerelytė (tel. 871-0088), vicepirm. Laura Ragaitė (tel. 764-7319), sek. Daina Tijiūnelytė (tel. 537-7949), ir išdiniukas Jonas Vaikutis (tel. 465-1027). Iki šiol yra prisirašę 32 nariai. Laukiame daugiau lietuvių kilmės studentų, norinčių dalyvauti klubo veikloje.

Susirinkime diskutavome pirmo semestro planus. Buvo nuspręsta un-tete turėti „Donut ir M&M Sale“ ir surinktus pinigais.

× Ateitininkų sendraugių susirinkimas bus šį sekmadienį, spalio 9 d., 11 val. ryto Jaunimo centro 102 kambaryje. Sendraugiai kviečiami dalyvauti.

× Rašyt. Antanas Gustaitis iš Bostono, Mass., atvyksta į Chicago skaityti paskaitos apie kan. J. Tumą-Vaižgantą jo mirties 50 metų sukakties proga. Minėjimas bus Liet. Tautiniuose namuose spalio 9 d. Rašyt. A. Gustaitis iš vakaro žadėjo dalyvauti „Draugo“ bankete Jaunimo centre. Banketas bus spalio 8 d. 7 val. vak.

× Sol. Rūta Pakštaitė ir pianistas Vytautas Bakšys susilaukė pasisekimo Bostono „Laisvės varpą“ radijo programos surengtame koncerte. R. Pakštaitė ir V. Bakšys, o taip pat C. Valenčiūnas De Michael ir R. Mockus spalio 16 d. 3 val. p. p. koncertuos Jaunimo centre. Koncertą rengia „Margutis“.

× ALRK Moterų sąjungos 46-tos kuopos susirinkimas bus šeštadienį, spalio 15 d., 2:30 v. p. p. pas Karilę (Cheryl) ir Antaną Rudžius, jr., 13550 Chipeva Trails, Lockport, Ill., o ne pas Leo ir Vicky Leone, La Grange Park, kaip buvo skelbta „Drauge“ rugsėjo 21 d. Pranešimas iš ALRK Moterų sąjungos seimo, kuris vyko Putname, padarys seimo kp. atstovės Vicky Leone, Emilie Proce, Helen Kodis, Frances Urnažus ir Estelle Kamenske. Gaila, kad nebus atstovės Mary Jurgel, kuri išvyko į Floridą kelioms savaitėms. Visos narės kviečiamos dalyvauti susirinkime.

× Šalininkės nuo mediciniškų klaidų — 620 Alvydo radijo paskaita šį sekmadienį 9:15 val. r. Sofijos Barkus radijo šeimos valandos metu.

× Juozas Bagdanskis, gyv. Lake Geneva, Wisc., „Draugo“ skaitytojas ir rėmėjas, užsisakė tris bilietus į „Draugo“ metinį banketą, kuris bus rytoj, spalio 8 d., Jaunimo centre.

gus paaukoti lietuviškiems reikalams. Nutarėme kartu nuvažiuoti į Northwestern universiteto futbolo rungtynes spalio 22 dieną ir dalyvauti Northwestern universiteto susipažinimo vakare lapkričio mėnesį. Nariai taip pat pareiškė norą kartu važiuoti pamatyti „Spragtuką“ ir pasižiūrėti Mokslo ir pramonės muziejų tautinės kalėdų eglutės. Buvo kalbama ir apie un-teto tautinių šokių grupę.

Baigėme susirinkimą pilni entuziazmo įvykdyti pasiūlytas idėjas. Sekantis susirinkimas bus spalio 12 dieną, kada žadame padaryti klubo fotografiją. Loyolos lietuvių klubas mielai priims visus studentus, kurie norėtų dalyvauti klubo užsiėmimuose. Dėl informacijos galima kreiptis į Dainą Tijiūnelytę (537-7949) bei kitus klubo narius.

D. Tijiūnelytė

PADĖKA UŽ „I LITUANI“

Lietuvių Operos nariai, dainavę „I Lituani“ operoje Pasaulio Lietuvių dienų metu Chicago miesto salėje, praėjo sekmadienio popietę buvo sukviešti Jauties centro kavinėje ir padėkos pobūvi, kurį surengė Ingrida Bublėnė, vadovavusi kultūriniam renginiams tų įvykių metu. Ji tarė padėkos žodį visiems už „I Lituani“ operos visiška naują pastatymą ir pakvietė visus prie vaišių stalo, kurį paruošė Dana Kurauskienė. Jai atsakė Operos pirm. Vyt. Radžius, padėkodamas už puikų bendradarbiavimą, o visi susirinkusieji jai savo padėką išreiškė grausmingais „Ilgiausių metų“ garsais. Jai buvo įteikta Operos naujoji plokštelė „Kad liktum tu gyva“. Taip pat Operai padėkos žodį tarė vyriausiojo komiteto pirmininko pavaduotojas Bronius Juodelis. Po to buvo iš daugelio Operoje gautų laiškų perskaitytas vienas būdingas laiškas, gautas iš Alabamos gyvenančio Romo Šato, kuris profesionaliai įvertino visą „I Lituani“ operos pastatymą ir kartu pasidžiaugė naujos plokštelės išleidimu, dėkodamas už stambų Jurgio Karnavičiaus reprezentavimą toje plokštelėje.

Operos „I Lituani“ prisiminimui kavutė spalio 2 d. Iš kairės: Liet. Operos pirm. Vytautas Radžius, Kultūrinį renginių pirm. Ingrida Bublėnė ir Liet. Operos vicepirm. Jurgis Vidžiūnas. Nuotr. Z. Degučio

ir pakartotojo vieno fiziko žodžius, tartus viena rėta proga: „Kol lietuvių kultūra bus pranašesnė už sovietų, meška Lietuvos nesursins“.

Šiuo puikiu pobūviu buvo ypač maloniai prisiminta „I Lituani“ opera ir, kai bus sumokėtos dar kelios likusios to pastatymo sąskaitos, tada jau galėsime pasidalinti ir pooperiniais apmąstymais.

V. R.

BALFAS VARGSTANČIŲ VILTIS

Po gražios, karštos vasaros ir jos malonumų jau ir rudėnėlis. Kaip kiekvieną rudinį, ir šiais metais vykdomas Balso piniginis vakas. Chicago Balso apskrityje vakas buvo atidarytas rugsėjo 25 d. Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės namuose. Lietuviškos kolonijos aukas renka tinkamiausiu būdu. Chicago apskrityje aukos daugiausia renkamos pas aukotojus apsilankant į namus. Ir šio vakas metu pas mus daugelį ateis Balso taktininkas. Kiekvienas jam įteiks auką pagal savo išgales. Bet yra daug geros valios lietuvių, kurių adresą Balso neturi ar jie gyvena toliau nuo lietuviškų kolonijų. Jau ir kitais metais tokie lietuviai savo auką įteikdavo tiesiog Balso vadovybei. Mielai patarnauja ir Sophie Barcus radijo programos vedėja Aldona Daukus. Jos adresas — 7156 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629.

Beveik per 40 metų Balso atliktus šalpos darbus plačiau kalbėti netenka. Jie ir be to daugumai lietuvių gerai žinomi. Jau daug metų, kai pasibaigė antrasis pasaulinis karas, kuris žmonijai ir yra mūsų tautai atnešė daug nelaimių ir skurdo. Žinoma, visų ten skurstančių nesusėlsime, bet bent tuos, kurie skursta be jokios šviesinės vilties. Vienokią ar kitokią paramą kai kurie gauna iš vakaruose gyvenančių giminių, draugų ar pažįstamų. Bet ne visi čia jų turi. Ypač vargsta gyvenantieji Sibiro tremtyje. Antrajais piliečiais laikomi ir iš ten jau sugrįžę, nustoje sveikatos. Ten gerai gyvena, kurie jau pri-

J. A. VALSTYBES

— Tautybų festivalis buvo rugsėjo 10-11 dienomis Jersey City, N. J. Dalyvavo lietuvių nedaug, bet daugelio dėmesį patraukė trys lietuviškos, apsirengusios tautiniais drabužiais: „Liepsnos“ šokėjos Rasa Eitmanaitė ir Rūta Gražulytė bei LB apygardos sekretorė Emilija Jurevičiūtė.

— Iš Chicago į Los Angeles imigravęs radikalus Tom Hayden nekvietas atėjo į Pabaltiečių - korėjiečių protesto demonstraciją ir bandė pasakyti kalbą. Demonstrantai nenorą jo kalbos klausyti išreiškė ūbavimu ir švilpimu. Jis kalbą sakė, nors niekas negirdėjo. Incidentas kėlis dienas buvo minimas radijo, televizijos ir spaudos komentaruose. „Kiekvienas, kuris nestovi dešiniau nuo Hitlerio, kai kurioms Rytų Europos kilmės grupėms sudaro problema“, korespondentams pareiškė Hayden. Atsiliepdama į tai, Baltų Laisvės lygos sekretorė Viivi Piirisild „Los Angeles Herald-Examiner“ dienraštyje rašo: „Aš noriu apšviesti Tom Hayden: Estijos, Latvijos ir Lietuvos nepriklausomybių praradimas buvo išdava negarbingo Hitlerio ir Stalino susitarimo — Molotovo-Ribbentropo pakto“.

Kryžiaus laivą su vaikais ir ligoniniais Baltijos jūroje torpedavus rusų povandeninius laivus. Du trečdaliai keleivių žuvo, jų tarpe ir jos 6 m. broliukas su sugipsuota koja. Ją, 8 m., po pus-trėčios valandos iš vandens išgelbėjo kitas laivas.

— A. a. Kristina Raulinaitienė, 93 metų amžiaus, „Kario“ redaktoriaus Zigmo Raulinaičio motina, mirė rugsėjo 17 d. Ma-

CHICAGOS ŽINIOS

KALINIŲ GLOBA

Kardinolas Bernardin Chicagoje įsteigė kalinių ir jų šeimų sielovados centrą, kurio būstinę yra vadinamame Kolbės name, 527 N. Paulina St. Įstaigos namas pavadintas naujojo šventojo Maksimilijono Kolbės vardu. Šiame centre dirba du kunigai: L. J. Craig — Cook apskr. jaunųjų arešto namų kapelionas ir E. W. Philipski — Cook apskr. kalėjimo kapelionas.

PARAMA VARGUOMENEI

JAV katalikų socialinis centras paskyrė penkioms Chicago organizacijoms 196,000 dol. padėti neturintiems susidaryti žmoniškesnį pragyvenimą.

ORKESTRŲ FESTIVALIS

Trečiasis metinis orkestrų festivalis Chicagoje bus spalio 29 d., Orchestra Hall salėje, 220 So. Michigan Ave. Diriguos Meng Kong Tham, De Paul universiteto orkestro dirigento pavaduotojas. Bus atliekami Gounodo, Mussorgskio ir kitų kūrinių.

sitaikė prie komunistinio lovio.

Taip jau yra, kad vieni, ypač patekę į vakarus, gyvena sotūs, apsirengę ir apsirūpinę viskuom, kas normaliam gyvenimui reikalinga. Kiti dėl komunistinės priespaudos, ligų ar kitokių nelaimių vargsta neišbrendama vargą. Jų vargą galime sumažinti mes, kurie nepriteklių neįjauname. Šiandien, rytoj ar kuria kita dieną ir mūsų namus aplankys Balso taktininkas. Ateis ne sau išmaldos prašyti, bet pamiti geros širdies auką tiems, kuriems mes esame vil-ties žiburėlis. Neuztrenkime jiems durų, bet su gera širdimi priimkime ir jiems įteikime savo dalį. Kurių Balfas nepasieks, tai mes patys ji susiras-kime. Tenelieka nė vieno nepri-sidėjusio nušluostyti vargą kenčiančių ašaras.

P. Venclova

IŠ ARTI IR TOLI

tulaičio namuose, Putname, Conn. Palaidota Clevelande prie savo nelaimėje žuvusio kito sūnaus.

— A. a. Maria Čižauskienė mirė Woodhavene, N. Y., liepos 16 d. Palaidota Šv. Jono kapinėse. Liko dvi seserys ir du broliai su šeimomis.

— „Arizonos Lietuvis“, skirtas Arizonoje gyvenantiems lietuviams ir redaguojamas kun. Antano Valiūškos, po vasaros pertraukos vėl pradėjo eiti. Išleistas spalio numeris, kuris jau pasiekė ir „Draugo“ redakciją. Biuletenyje duodama žinių iš lietuvių gyvenimo Arizonoje, taip pat duodami patarimai ir žiemą norintiems praleisti šiltame ir švelniame klimate.

— Phoenixo Lietuvių Bendruomenės yra rengiamas piknikas-gegužinė spalio 30 d. Squaw Peak parke. Gegužinė prasidės tuoj po lietuviškų pamaldų Sacred Heart koplyčioje — apie 1 val. Gegužinėje bus pietūs ir įvairūs laimėjimai.

— A. a. Antanas Sidlauskas, 80 metų amžiaus, mirė rugpjūčio 12 d. Phoenixe, Ariz. Veli-onis yra atvykęs į Ameriką po antrojo karo ir ilgesnį laiką gyvenęs Connecticut valstijoje. Sveikatai susilubavus prieš 20 metų persikėlė į Arizoną. Nuliūdime liko žmona, dvi dukros ir sūnus. Palaidotas Šv. Kryžiaus kapinėse.

— Gen. Vladas Mieželis, ilgai gyvenęs Phoenixe, Ariz., šią vasarą pardavė savo namus ir persikėlė į Sun City, Ariz., kur geriau gyventi vyresnio amžiaus žmonėms.

— A. a. Catherine Kurpeikienė, 70 metų amžiaus, mirė rugpjūčio 26 d. Phoenixe, Ariz. Nuliūdime liko vyras Jonas ir sesuo.

BRAZILIJOJE

— Irena Martinaitytė grįžo iš Šiaurės Amerikos ir pradėjo dirbti kaip tautinių šokių vadovė su jaunimu. Šiaurės Amerikoje ji gavo daugiau patirties ir išmokė vadovavimo meno.

— A. a. Eduardas Pažėra, buvęs lietuviškos mokyklos mokytojas ir lietuvių organizacijų veikėjas, mirė rugsėjo 6 d. Guaruja pajūryje, kur paskutiniu metu gyveno. A. a. E. Pažėra buvo gimęs 1906 m. spalio 12 d. Krasnotave, Liublino apylinkėse. Pradžios mokyklą ėjo Šventėžeryje, Seinų apskr., gimnaziją lankė Voroneže, Rusijoje, ir Marijampolėje. 1927 m. baigė Marijampolės mokytojų seminariją. Buvo mokytojas Kapčiamiestyje, Čekiškėje, Baptauose, Vandžiogaloje, kur prisidėjo prie sulenkėjusių atlietuvinimo. Nuo 1933 m. gyveno ir mokytojavo nepriklausomos Lietuvos remiamoje lietuvių mokykloje Sao Paulo mieste. Dalyvavo organizacijose, Pasaulio lietuvių kongrese Kaune. Užsidarius lietuviškai mokyklai, dirbo matininku ir kituose darbuose. Liko žmona, dukterė Gražina Remenienė su šeima, Rūta, gyvenanti Sao Paulo, ir sūnus, geofizikos profesorius Eduardas.

AUSTRALIJOJE

— A. a. Petras Šėkas mirė rugsėjo 18 d. Melbourne, būdamas 85 m. amžiaus. Buvo gimęs 1898 m. Troškūnuose. Lietuvos kariuomenės savanoris, kūrėjas, atsargos karininkas, dalyvavęs nepriklausomybės kovose. Nepriklausomybės metais tarnavo pasienio policijoje, buvo aktyvus šaulių organizacijoje. 1948 m. atvyko su šeima į Australiją. Palaidotas Springvale kapinėse.

— Mirė a. a. Rozalija Gvaldienė, Melbourne Liet. katalikų moterų draugijos darbuotoja.

— Australijos lietuvių metraščio naujo tomo paruošimas eina prie pabaigos. Redaguoja V. Baltutis.